

BÁNYÁSZATI ÉS KOHÁSZATI LAPOK

BÁNYÁSZAT **2003/4. szám**

Kohászat **2003/4. szám**

KÖÖLAJ ÉS FÖLDGÁZ **2003/9. szám**

A tartalomból:

Az OMBKE 92. Küldöttgyűlése

AZ ORSZÁGOS MAGYAR BÁNYÁSZATI ÉS KOHÁSZATI EGYESÜLET LAPJA
ALAPÍTOTTA PÉCH ANTAL 1868-BAN

TARTALOM

A kiadvány a MOL RT. támogatásával jelent meg.

Az OMBKE 92. Küldöttgyűlése The 92 nd delegate assembly of OMBKE	1
Somosi László: A pécsi energiatermelés fejlesztésének koncepciója The conception of the power production's development at Pécs	30
Dr. Kovács Ferenc: Világtendenciák az ásványi nyersanyag termelésben Global trends in the World mining industry	32

Bányászati és Kohászati Lapok BÁNYÁSZAT

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Fő utca 68. IV. em. 409. **Postacím:** Tapolca – Pf. 17 – 8301

Felelős szerkesztő: ifj. Podányi Tibor (tel.: 88/522-582, fax: 88/522-566) e-mail: podtibor@axelero.hu

A szerkesztő bizottság tagjai: Bagdy István (szerkesztő), dr. Csaba József (olvasó szerkesztő), G. Molnár Ferencné (szerkesztő), dr. Gagyi Pálffy András (hírszerkesztő), Antal István, Dovrtel Gusztáv, Erdélyi Attila, dr. Földessy János, Győrfi Géza, Hideg József, dr. Horn János, Jankovics Bálint, Kárpáty Erika, Kozma Károly, Lívó László, Lois László, Mara Márta-Eva, dr. Mizser János, dr. Sümegi István, dr. Szabó Imre, Szabó Tibor, Szilágyi Gábor, Szüts Huba, dr. Tamásy István, dr. Tóth István, Vajda István

Kiadja: Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, Budapest, II., Fő utca 68. Telefon/fax: 201-7337

Felelős kiadó: dr. Tolnay Lajos

Nyomdai előkészítés: Szijártó Sándor, tel.: 30/9574-263 **Nyomda:** Pápai Nyomda Kft., Kapolcs

HU ISSN 0522-3512

Bányászati és Kohászati Lapok KOHÁSZAT

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Fő utca 68. IV. em. 409. **Telefon:** 201-2011 **Levél cím:** 1371 Budapest, Pf. 433 vagy v.bogi@euroweb.hu

Felelős szerkesztő: dr. Verő Balázs **A szerkesztőség tagjai:** dr. Búzáné dr. Dénes Margit, dr. Dobránszky János, dr. Fauszt Anna, Hajnal János, Harrach Walter, Kovács László, dr. Klug Ottó, Lengyelne Kiss Katalin, Szende György, dr. Takács István **A szerkesztőbizottság elnöke:** dr. Prohászka János

A szerkesztőbizottság tagjai: dr. Bakó Károly, dr. Hatala Pál, dr. Havasi László, Horváth Csaba, Horváth István, dr. Károly Gyula, dr. Marczis Gáborné, dr. Mezei József, dr. Roósz András, Sándor István, dr. Sándor József, dr. Szabó József, dr. Tolnay Lajos, dr. Voith Márton

Tervezőszerkesztő: Verő Boglárka **Kiadói szolgáltatás:** Agenda-Editor Kft. 1112 Budapest, Sasadi út 126. Tel.: 246-3468

Nyomja: Codex Print Kiadó és Nyomda Kft. 1063 Budapest, Bajnok u. 1.

HU ISSN 0005-5670

Bányászati és Kohászati Lapok KŐOLAJ ÉS FÖLDGÁZ – Hungarian Journal of Mining and Metallurgy OIL AND GAS

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Csalogány u. 3/B **Postacím:** 1502 Budapest, Pf. 22. **Telefon:** (1) 201-8083

Felelős szerkesztő: Dallos Ferencné **A szerkesztőbizottság elnöke:** Kassai Lajos **Szerkesztő:** Cséri Tivadar

Szerkesztőbizottság: Dr. Bodoky Tamás, dr. Csáková Dénes, dr. Ferenczy László, Hoznek István, Kelemen József, Kürti Attila, dr. Meidl Antal, dr. Nagypataki Gyula, dr. Németh Ede, Ósz Árpád, Paczuk László, dr. Pápay József, dr. Pataki Nándor, dr. Rác Dániel, Sokvári Lajos, dr. Szarka László, dr. Takács Gábor, dr. Tóth János, Turkovich György, Udvardi Géza, Verő László, dr. Vincze Tamás

A lap a Montan-Press Rendezvényszervező, Tanácsadó és Kiadó Kft. gondozásában jelenik meg

HU ISSN 0572-6034

Kiadja: az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület **Felelős kiadó:** dr. Tolnay Lajos elnök

A lapszámot összeállította: ifj. Podányi Tibor

Nyomdai előkészítés: Szijártó Sándor **Nyomda:** Pápai Nyomda Kft. Kapolcs

Belső terjesztésre, kereskedelmi forgalomba nem kerül.

Bányász-Kohász-Erdész Találkozó

Az OMBKE 93. (tisztújító) Küldöttgyűlése

Miskolc, 2004. május 14–16.

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy Telkibánya, Tapolca, Tatabánya és Sopron után az V. Bányász-Kohász-Erdész Találkozóra 2004. május 14-16-án kerül sor Miskolcon az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, az Országos Erdészeti Egyesület, Miskolc megyei jogú város önkormányzata és a Miskolci Egyetem szervezésében.

A találkozóhoz kapcsolódó rendezvénysorozat főbb eseményei:

- Tudományos konferencia a Miskolci Egyetemen
- Hagyományos díszfelvonulás Miskolc belvárosában
- Kulturális események
- Ökumenikus istentisztelet
- Emlékfa ültetés
- Az OMBKE 93. (tisztújító) küldöttgyűlése
- Az OMBKE szakosztályainak tisztújító küldöttgyűlései

A további információkat és a részletes programot a későbbi lapszámainkban, illetve a Találkozó körleveleiben közöljük, melyet minden OMBKE tag részére eljuttatunk.

A Találkozóra Magyarországról és határainkon túlról tisztelettel és szeretettel várjuk minden kedves kollégánkat, eszményeinkkel azonosuló barátainkat, akik történelmi szakmáink életének közvetlenül, vagy közvetve részesei.

Az OMBKE Választmánya

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 92. küldöttgyűlése

(Pécs, 2003. május 16.)

A küldöttgyűlés helyszíne a *Baranya Megyei Közgyűlés Díszterme* volt, ahol az uránérc bánya zenekara fogadta a résztvevőket. A küldöttgyűlés elnökségében *dr. Tolnay Lajos* elnök, *dr. Tardy Pál* exelnök, *dr. Szabó József* alelnök, *Kovacsics Árpád* főtitkár, *dr. Lengyel Károly* főtitkárhelyettes, *dr. Gagyí Pálffy András* ügyvezető igazgató, ill. *Horváth Zoltán*, Pécs város alpolgármestere, *Somosi László*, a *Pannonpower Rt.* elnök-vezérigazgatója, *Rabi Ferenc*, a Bányászati és Energetikai Dolgozók Szakszervezetének elnöke, *dr.*

A küldöttgyűlés elnöksége

Zettner Tamás, a *MTESZ* elnöke és *Holoda Attila*, a *MOL Rt.* igazgatója foglalt helyet.

Nemzeti Himnuszunk eléneklése után **dr. Tolnay Lajos**, az **OMBKE elnöke** köszöntötte a küldöttgyűlés résztvevőit, ezen belül tiszteleti tagjainkat, pártoló tagjainkat, meghívott vendégeinket. Külön köszöntötte az elnökségben helyet foglaló vendégeket és az **OMBKE** pécsi helyi szervezetét támogató vállalatok vezetőit. Köszönetét fejezte ki a távol lévő *dr. Kékes Ferenc* országgyűlési képviselőnek, a *Baranya Megyei Közgyűlés* elnökének, aki a küldöttgyűlés rendelkezésére bocsátotta a közgyűlés dísztermét.

A regisztráció alapján megállapította, hogy a küldöttgyűlés határozatképes.

Az elnök javaslata alapján a küldöttgyűlés egyhangúlag megválasztotta az alábbi tisztségviselőket:

A szavazatszámoló bizottság vezetője: *dr. Nyers József* okl. bányamérnök, tagjai: *Csurgó Lajos* okl. kohómérnök, *Lóránt Miklós* okl. bányamérnök.

A határozatszövegező bizottság elnöke: *dr. Dül Jenő* okl. kohómérnök, tagjai: *Gál János* okl. kohómérnök, *Jármai Gábor* okl. olajmérnök, *dr. Tóth István* okl. bányamérnök, tiszteleti tag, *Varga Mihály* okl. bányamérnök.

Jegyzőkönyvvezető: *Gombár Jánosné* szervező titkár.
Jegyzőkönyv hitelesítők: *Erdélyi Attila* okl. bányamérnök, *Kővágó Zoltán* okl. kohómérnök.

A küldöttgyűlés 1 ellenszavazattal elfogadta a meghirdetett alábbi napirendet:

Elnöki megnyitó

A pécsi energiatermelés fejlesztési koncepciója – *Somosi László* előadása

Főtitkári beszámoló, közhasznúsági jelentés

Az Ellenőrző Bizottság beszámolója

Az alapszabály módosítása

Hozzászólások, indítványok

Kitüntetések átadása

Határozatok

Dr. Tolnay Lajos:

Tisztelt Küldöttgyűlés! Az egyesületünk nagy családjá az elmúlt évben ismét számos tagját veszítette el. Mai küldöttgyűlésünk a huszonötödik, amikor hagyományainkhoz híven, a bányászhimnusz harangjátékát hallgatva emlékezünk meg az előző küldöttgyűlés óta eltávozott tagtársainkról. Minden név, amely el fog hangzani, a jelenlévők régi barátját, munkatársát, egyetemi társát vagy tanárát, a közösen végzett munka emlékét jelenti. Mindegyikük nevéhez valamilyen szakmai teljesítmény, munkakapcsolat, tanulmányút, diákélmény, vagy együtt eltöltött szakestély, baráti gesztus élménye kapcsolódik. Kérem, hogy szomorú kötele-

zettségünknek eleget téve állva hallgassuk meg a névsort, kívánva elhunyt tagjainknak utolsó „Jó szerencsét!” Emléket megőrizzük!”

(A jelenlévők a harangjáték hangjai mellett felállással tisztelegtek az elhunytak emléke előtt, akik névsorát *dr. Gagyí Pálffy András* ügyvezető igazgató olvasta fel.)

A küldöttgyűlés résztvevői

Elhunyt társaink

Barkóczy János okl. kohómérnök
Barta Alfonz okl. bányagépészmérnök
Bartha Gyula okl. kohómérnök
Bazsó László közigazdász
Benedek Miklós okl. mérnök
Benyovszky Móric okl. gépészmérnök, tiszteleti tag
Berta János bányaiipari technikus
Béres Antal okl. gépészmérnök
Csató Miklós kohásztechnikus
Dósa Mihály bányagépész
Egerszegi János okl. kohómérnök, tiszteleti tag
Gazsi István okl. kohómérnök
Gál László bányatechnikus
Gieszer András okl. közigazda, okl. könyvvizsgáló
Dr. Havasi László okl. kohómérnök
Herbály Lajos műszerész
Herhart György könyvelő
Hopp László gépipari technikus
Horváth István bányatechnikus
Dr. Hoványi Lehel okl. bányamérnök
Höhl Antal gépipari technikus
Dr. Jáki Rezső okl. bányageológus-mérnök
Józsa Tibor okl. gépészmérnök
Kanizsai József okl. bányamérnök, gazd. mérnök
Kádár Attila okl. középiskolai tanár
Kerecsényi József okl. bányamérnök
Keresztes József könyvelő
Kiss Lajos gépészmérnök, építészmérnök
Kiss Sándor kohász üzem mérnök
Dr. Koncsag Károly okl. bányamérnök
Kóváry János okl. gépészmérnök
Kreffly Iván okl. bányamérnök
Kratochwill Imre tanár
Kulcsár István bányagazdász
Kuntár Ferenc okl. bányamérnök
Kühne György okl. kohómérnök
Lájer Mihály okl. közigazdász

Lazák Sándor bányatechnikus
Lázár Béla okl. bányamérnök
Ligeti Endre okl. bányatechnikus
Makray István okl. bányamérnök
Dr. Matting Béla okl. olajmérnök
id. Megyeri Imre okl. bányamérnök
Molnár József bányaiipari technikus
Dr. Mueller Otthmár okl. építészmérnök
Dr. Nagy Sándor okl. bányamérnök
Neuberger István okl. bányamérnök
Novotni Sándor okl. villamos mérnök
Paládi Ferenc okl. bányamérnök
Papp József okl. fizikus
Papp György vegyipari üzem mérnök
Pál Imre okl. kohómérnök
Dr. Reich Lajos okl. geológus
Reizer József okl. bányaművelő mérnök
Rózsa Antal Leo okl. bányamérnök
Sebestyén Béla okl. bányamérnök
Szabó Ferenc okl. gépészmérnök
Szalai Jenő kohásztechnikus, tiszteleti tag
Szebényi Ferenc okl. bányamérnök, tiszteleti tag
Szegesi Károly okl. geológusteknikus
Szepesi Gyula okl. kohómérnök
Szigeti Árpád okl. bányagépész mérnök
Szontagh Endre okl. vegyész mérnök
Sztranát István villamosipari technikus
Tiber István gépész üzem mérnök
Trimmel Rupert bányaiipari technikus
Dr. Tóth Miklós okl. bányamérnök, tiszteleti tag
Vajda Zoltán öntőtechnikus
Varga Ernő okl. bányamérnök
Verbó István okl. kohómérnök
Végh István okl. villamos mérnök
Virasztó József olajipari technikus
Wieder István okl. kohómérnök, okl. vegyész mérnök
Zsámbók Elemér okl. bányamérnök

Dr. Tolnay Lajos elnök:

Tisztelt Küldöttgyűlés! Nagy örömmel fogadtuk azt, hogy az idei küldöttgyűlés megrendezésére Pécssett kerül sor. Az egyesület életében ez a harmadik pécsi közgyűlés; először 1898 szeptemberében, azaz 105 évvel ezelőtt tartották itt elődeink a tisztújítást, majd 1922-ben, 81 évvel ezelőtt volt ebben a bányászat számára meghatározó történelmi városban közgyűlés. Azóta a bányászat virágzását és visszafejlődését érte meg a térség. Sajnos, ma már csak a bányászat megszűnését tudjuk fájdalommal tudomásul venni, de reméljük, hogy a város, melynek fejlődését a bányászat több mint egy évszázadon keresztül segítette, továbbra is megőrzi e tevékenység hagyományait, emlékeit.

Ezután *Horváth Zoltán, Rabi Ferenc és dr. Zettner Tamás* köszöntötte a küldöttgyűlést.

Horváth Zoltán alpolgármester:

Jó szerencsét mindenkinek! Tisztelt Hölgyeim, Uraim, Elnök Úr, Elnök Urak, Vezérigazgató Urak! Tisztelt Küldöttgyűlés! Köszöntöm a Küldöttgyűlést Pécs Megyei Jogú Város vezetősége nevében, ezen belül is *dr. Toller László* polgármester úr nevében – aki megkért, hogy távollétében én köszöntsem Önöket itt, Pécs városában. Amikor a meghívóból láttam, hogy ezen a kilencvenkettedik Küldöttgyűlésen 250 fő képviseli ezt az 1892-ben alapított egyesületet, na-

gyon meghatódtam. Ez Magyarország egyik legrégebbi egyesülete. A megnyitó előtt azt a bensőséges összetartást és szellemiséget éreztem, amit annak idején, amikor nagyapám - aki komlói bányász volt és már 84 éves - elvitt a Bányásznapi napokra. Kívánom Önöknek, hogy ezt a szellemiséget, ezt az összetartást őrizzék meg és örökítsék át az elkövetkezendő generációkra is.

A bányász szakma nem éppen felfelé ívelő ágban van, Pécs tudja, hogy mit jelentenek a bányabezárások és hogy milyen kihívást jelent a városnak is, ennek a térségnek is, de az egész országnak is az ipar szerkezetének átalakulása. Ezzel együtt kívánok Önöknek jó és eredményes tanácskozást, és amennyiben idejük engedi, nézzenek körül szép, mediterrán hangulatú városunkban! Nagy megtiszteltetés Pécs számára, hogy Önöket vendégül láthatjuk.

Rabi Ferenc, a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke:

Magas Prezídium! Tisztelt Közgyűlés! Engedjék meg, hogy a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete nevében tisztelettel köszöntsem a Közgyűlés résztvevőit, meg tisztelőnek érzem, hogy jelen lehetek. Az a szakmai egyesület, amelyik 111 éves, és azóta őrzi a hagyományokat, a bányászati, kohászati kultúrát, az minden elismerést megérdemel.

Úgy gondolom, hogy amikor a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete és az OMBKE közös együttműködése szerződésben is rögzítve megszületett, annak az egyik fő gondolata volt, hogy a magyar bányász-kohász társadalmat együttesen sikeresen tudjuk képviselni. Ez az év több évfordulót hordoz. Egyrészt 250 éve kezdődött Magyarországon a szénbányászat. Szakszervezetünkben is van két évforduló: 90 éve jelent meg először a Bányamunkás, s a magyar bányászok és kohászok 100 éve határozták el, hogy létrehozzák a szakszervezeteket. Ez az elhatározás 10 év múlva nyert belügyminisztériumi bejegyzést. El lehet mondani, hogy az elmúlt egy évszázad a közös törekvések, együttműködések jegyében is zajlott. Ugyanakkor azt is meg kell állapítsuk, hogy a magyar szénbányászat számára a következő évek komoly kihívást jelentenek. Amikor nem készültek el az erőművek füstgáz-kéntelenítói, világossá vált, hogy ahol ez nincs meg, a környezetvédelmi kihívásoknak nem tudunk megfelelni, és szénbányák fognak megszűnni. Minden lefordított bányászkalapács nagyon rossz érzés számunkra, hiszen mi tudjuk, hogy mennyi emberi munka van egy-egy bányában, de sajnos szembe kellett nézni a tényekkel. Azt viszont örömmel jelzem, hogy kormánytárgyalások eredményeképpen elértük, hogy ma Magyarországon a bányászatra vonatkozó új nyugdíjtörvény a legjobb. Sehol nincs Európában olyan nyugdíjtörvény, ami lehetővé teszi, hogy 25 év, vagy 5000 föld alatti műszak után igénybe lehessen venni a nyugdíjat. A külszíni 30 éves kedvezményt a termelésirányítókra is sikerült kiterjeszteni.

Nagyon szeretnénk, ha a bányászati térségekben új munkahelyek keletkeznének. Ígéretünk van arra, hogy a bányászati térségek a beruházásokra kiemelt támogatást kapnak. Nagyon fontosnak tartom, hogy a Bányászati Szövetséggel kialakult az együttműködésünk, az Ágazati Párbeszéd Bizottság megalakítása záloga annak, hogy együttesen sikeresen tudunk majd föllépni a bányászat és a bányászok érdekében. Ehhez várjuk és kérjük az Önök segítségét is, azt a tudást, azt a tapasztalatot, azt a szakismeretet, amely ennek az egyesületnek jellemzője. Képviselőik felkészülten tudják támogatni a szakmai célkitűzéseket. Úgy gondolom, hogy együttesen sikeresek is lehetünk a következő időszakban és megmarad szakmai köszöntésünk, a 109 éves „Jó szerencsét!”

Dr. Zettner Tamás, a MTESZ elnöke:

Tisztelt Közgyűlés! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége 42 egyesülettel ma Magyarország legnagyobb szakmai szerveződése. Amikor egy évvel ezelőtt MTESZ elnöknek választottak, társaimmal azt a célt tűztük ki, hogy a műszaki, és természettudományok területén működő egyesületek, szakemberek szakmai erejét érvényesítsük, elfoglaljuk a helyünket a társadalomban olyan helyen, melyet Nyugat-Európában elfoglalnak, és egy kicsit egyensúlyban tartjuk azt a megítélést, amely nem mindig kedvező a műszaki, természettudományi társadalom számára. Ez a társadalmi erő teremti meg a nemzeti össztermék döntő részét, de sajnos, az elosztásában nem minden esetben kap akkora súlyt, amelyet a gazdasági és a tudományos életben betölt. Ennek az erőnek érvényesülnie kell a józan határokon, mértéktartáson belül, és úgy érzem, hogy az eltelt időszakban ebben előrehaladás történt.

Hármas indításból jöttem ide; egyrészt azért, hogy a MTESZ egyik legerősebb, múltjában is legrégebb, összetartásában is példamutató egyesület Közgyűlésén képviseljem a Szövetség vezetőségét. Másrészt azért, mert életem során

a villamos energia iparágban dolgoztam és szoros kapcsolat volt a bányászattal. Harmadszor, életem legszebb korszakát töltöttem Pécsen, amikor az új Pécsi Erőműnek első főmérnöke, műszaki igazgatója voltam.

Az üdvözlések után *Somosi László*, a Pannonpower Rt. elnök-vezérigazgatója tartott szakmai előadást „*A pécsi energiatermelés fejlesztési koncepciója*” címmel. (Az előadást lapunk 30. oldalán közöljük – a szerkesztőség.)

Somosi László előadását tartja

Dr. Tolnay Lajos:

„Tisztelt Kollégák! A fűtőkari beszámoló következik. A választmányunk az egyesület 2002. évi tevékenységéről szóló beszámolóját, a közhasznúsági jelentést, valamint a 91. küldöttgyűlés határozatainak végrehajtásáról szóló jelentést a küldöttek a meghívóval együtt írásban előre megkapták. Felkérem Kovacsics Árpád fűtőkár urat, hogy szóbeli kiegészítését tegye meg.

Kovacsics Árpád fűtőkár:

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Küldöttgyűlés! Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület működését az eltelt egy év alatt a következők jellemezték: közhasznúsági céljaink megvalósulása, az alapszabályban rögzített működés, a közgyűlési határozatok végrehajtása, kiegyensúlyozott gazdálkodás, a tagdíjfizetési fegyelem megvalósítása, a taglétszám emelkedése, a személyi jövedelemadóból származó jelentős bevétel, a helyi szervezetek, szakosztályok közösséget formáló tevékenysége.

Ugyanakkor szólni kell az általam legfontosabbnak tartott megoldatlan kérdésekről, a lapok kiadásainak és a valós anyagi lehetőségeink összehangolásának hiányáról.

Miután mindenki kézhez kapta és olvashatta a beszámolót, ezért csak egy-két elemet szeretnék kiemelni.

Az egyesület mind szakmai, mind hagyományörző tevékenysége iránt nagy volt az érdeklődés. Csupán az országos és nemzetközi jellegű 20 nagyrendezvényünkön összesen több mint háromezer ember jelent meg.

Tagságunknak az egyesülethez való kötődését jelzi, hogy a tagdíjmelés ellenére – az utóbbi időszakban szinte példa nélküli módon – az egyéni tagdíjak terv szerint befizetése megvalósult és a személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlása is közel 90%-kal nőtt.

Tagságunk létszáma 3597-ről 3665 főre, vagyis 68 fővel növekedett. Sajnos tagjaink közel fele nyugdíjas és negyede már 70 évnél idősebb. Ez a korösszetétel, valamint az egyesület ipari hátterét alkotó cégszerkezetnek az elmúlt 12 év alatti átalakulása alapvetően meghatározza a lehetőségeinket és mozgásterünket.

A tagság szervezése az utazási nehézségeket is figyelembe véve egyre nehezebb feladatot jelent. Ezért több esetben célszerűnek látjuk, hogy az azonos földrajzi környezetben élő tagjaink szakosztályi hovatartozástól függetlenül ún. közös helyi szervezetekben tevékenykedjenek. Erre a most módosítandó alapszabály is rugalmas lehetőséget ad.

Az egyesületnek nyitnia kell a nagyobb súllyal rendelkező, fejlődő szakterületek felé. Üdvözljük a Földgázszállítási Szakcsoport megalakulását. Meg kell gyorsítani a Környezetvédelmi és Hulladékgyűjtési Szakcsoport szervezését annak érdekében is, hogy a Miskolci Egyetem ilyen szaktan végzett hallgatók minél nagyobb hányadát még egyetemi éveik alatt megnyerjük egyesületünknek. Ugyanígy meg kell gyorsítani a Kő- és Kavicsbányászati Szakcsoport szervezését. Meg kell keresnünk azokat a módszereket, amelyekkel az utóbbi időben létrejött kis- és középvállalkozók akár egyéni akár pártoló tagként megnyerhetők az egyesület céljainak. – Itt jegyzem meg, hogy a pártoló tagvállalatok száma az utóbbi két évben mintegy tíz százalékkal csökkent.

Az egyesület közhasznú működése okafogyottá tette az egyesület által alapított Ganz Ábrahám Öntészeti Alapítvány működését, mivel annak szakmai céljait az OMBKE és az Öntödei Múzeum keretében meg lehetett oldani. Sajnos a Ganz névvel jelzett cégek az Alapítvány működéséhez nem járultak hozzá és így az Alapítvány pénzügyi alapjai már csak a végelszámolás adminisztrációs költségeire elegendőek. Ezért a kuratórium kezdeményezte egyesületünkönél az Alapítvány megszüntetését. Kérjük, hogy a küldöttgyűlés az Alapítvány végelszámolásához járuljon hozzá.

Az egyesület különböző testületei és az ellenőrző bizottság részéről évek óta egyre hangsúlyosabban felmerülő igény, hogy az egyesületi lapok megjelentetésének szervezését a költségtakarékosabb gazdálkodás érdekében ésszerűsítsük. Az ez évi gazdasági helyzet már halaszthatatlanná teszi az intézkedéseket.

Kiindulól elvünk, hogy az idén 136. évfolyamát megélő Bányászati és Kohászati Lapok továbbra is az egyesületi tagság elsőrendű összekötő kapcsa kell legyen. Ezért minden más szervezeti és személyi érdeket annak kell alárendeljük, hogy minden egyesületi tag évente legalább hat lapszámot kézhez kapjon.

Jelenleg három egymástól függetlenül dolgozó szerkesztőség, három különböző nyomda és három különböző arculattal megjelenő lap jellemzi folyóiratainkat. Ez a ren-

delkezésre álló forrásokhoz képest többletköltséget eredményez, mely kellő gazdasági háttér hiányában a jövőben veszélyezteti a lapok megjelenését, illetve átvitt értelemben egyesületünk működését.

Szükség van tehát a lapjaink egységes arculatának mielőbbi megteremtésére, a megjelentetés és a szerkesztés összehangolt formájának kialakítására. Ehhez a felelősségteljes, az egyesület jövőjét féltő munkához elengedhetetlen, hogy a választmány olyan felhatalmazással rendelkezzen, hogy a szükséges lépéseket operatív módon és időben meg tudja tenni. A most előterjesztett alapszabály módosítás ezen szempontokat is figyelembe vette.

Örömmel jelenthetem be, hogy Hónig Péter elnök-vezérigazgató úr tájékoztatása szerint a DUNAFERR Rt. 2003-ban 1,5 millió forinttal támogatja a lapok megjelenését.

Miközben szakmáinkban csökken a munkahelyek száma, szakmai vállalatunk tulajdonosai és vezetői szakember- és szakmunkáshiányra panaszkodnak. A modernizáció és az EU csatlakozás megköveteli a teljes életpálya alatti továbbképzést. Ez országosan és EU szinten is támogatott program, melyhez törvény által biztosított központi pénzforrások is rendelkezésre állnak. A szakképzési hozzájárulást a társaságoknak eredményességüktől függetlenül kell befizetniük az állam, vagy azok részére, akik vállalkoznak a képzésre. A felnőtt oktatásban való hivatalos részvétel feltételhez kötött: akreditációhoz van kötve. Közhasznú egyesületünknek, mint az akreditációval rendelkező MTESZ tagjának van ilyen lehetősége.

Választmányunk arról határozott, hogy anyagi okok miatt ez évben nem szervezzük meg a Bányász-Kohász-Erdész Találkozót, 2004-ben pedig a miskolci polgármester invitálását elfogadva a tisztújító küldöttgyűléssel együtt, május 14-16 között Miskolcon tartjuk meg a három szakma közös ünnepét. Tegnap járt egyesületünk vezetősége Miskolcon és jelenthetem, hogy mind az egyetem rektora, mind Miskolc város polgármestere elfogadták felkérésünket a közös szervezésre és a fővédnöki tisztre.

Tisztelt Küldöttgyűlés! Az írásban előre kiadott beszámoló és jelen szóbeli kiegészítés alapján kérem, hogy az OMBKE 2002. évről szóló közhasznúsági jelentését, valamint a választmány beszámolóját továbbá az egyesület további működését elősegítő alapszabály módosításokat fogadják el.

Dr. Tolnay Lajos elnök: Megköszönte a főtítkár beszámolóját és felkérte dr. Mezei József okleveles kohómérnököt, az Ellenőrző Bizottság tagját, hogy az Ellenőrző Bizottság jelentését terjessze a küldöttgyűlés elé.

Dr. Mezei József:

Tisztelt Küldöttgyűlés! Az Ellenőrző Bizottság a Küldöttgyűlést megelőzően elvégezte feladatát, írásos jelentését a Küldöttgyűlés anyaga tartalmazza. Ahhoz lényegi kiegészítésre nincs szükség.

Az írásos jelentésben szereplő három témára hívjuk fel a figyelmet, nevezetesen a lapok kérdésére, amit a Főtítkár is említett, a pártoló tagokkal tartott kapcsolat erősítésére, és a közhasznúsággal szorosan összefüggő szakmai oktatásban való részvétellel.

Mindezek alapján az Ellenőrző Bizottság a közhasznúsági jelentést, a 2002. évről szóló gazdasági beszámolót és a Főtítkár beszámolóját és kiegészítését a Küldöttgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

Dr. Tolnay Lajos elnök megköszönte az Ellenőrző Bizottság jelentését, majd így folytatta:

Mint azt a főtitkár és az Ellenőrző Bizottság jelentéséből hallottuk, egyesületünk az elmúlt évben tartalmas munkát végzett. Célkitűzéseinkhez híven a szakmaiságra és a tagságot megtartó erőre fordítottuk a figyelmet takarékos és fegyelmezett gazdálkodással.

Kiemelt feladatunknak tekintettük és tekintjük a jövőben is a Kárpát-medence bányász-kohász szakembereivel való kapcsolattartást.

Tudomásul kell vennünk azt, hogy a globalizáció eredményeképpen szakmáink átértékelődtek, mely folyamat tartós és nem megfordítható. Ebből következően nekünk kell ehhez a folyamathoz alkalmazkodni. Ennek figyelembe vételével kell a jövőben a munkánkat megszervezni. Támogatni kell azokat a törekvéseket, melyeket a főtitkár úr is említett, amelyek új, virágzó szakmaterületek, mint pl. a környezetvédelem, a kő- és kavicsbányászat, az anyagtudományok számára kíván az egyesületen belül nagyobb teret biztosítani. Az elkövetkezendő tisztújítás során ezen szakterületek kellő súlyú képviselőit is meg kell oldani az egyesület különböző testületeiben. Ehhez azonban már most jelentős toborzó-, szervező munkát kell végezni.

Ugyancsak gyorsan kell cselekednünk a szakmai felnőtt képzés területén ahhoz, hogy az egyesület ezen a piacon kikerülhetetlen tényező legyen. Ehhez most – úgy tűnik – végre megvan az állami akarat és a források rendelkezésre állnak.

Az egyesületi lapok kérdésében a lényeg az, hogy kisebb szakmai csoportok vagy személyek érdekeit alá kell rendeljük az egységes egyesületi érdekeknek, és ha ma megkapjuk a felhatalmazást az alapszabály módosításával, ígérhetem, hogy azonnal cselekedni fogunk. Ennek az évnek a finanszírozása a lapok vonatkozásában már megvan, de nem szabad, hogy a lap megjelenése attól függjön, hogy kit és hogyan lehet meggyőzni, nem múlhat egy-egy vezető, vagy vállalat sorsán.

Végül szeretném megköszönni a szakszervezeteknek, hogy támogatták az előző küldöttgyűlésünk célkitűzését a Bányász-Kohász nap megrendezésével és a Szent Borbála kitüntetés adományozásával kapcsolatban. Ugyanez a köszönet jár a Bányászati Szövetségnek is. Nélkülük ezt a lépést nem tudtuk volna megtenni.

Az OMBKE választmányának az új tiszteleti tagok megválasztására vonatkozó javaslatát **dr. Lengyel Károly főtitkár helyettes** ismertette, mely alapján a küldöttgyűlés egyhangú szavazással tiszteleti tagnak választotta

Csömöz Ferenc okl. kohómérnököt, okl. gazdasági mérnököt, Klemencsics István aranyokleveles erdőmérnököt, Lohrmann Keresztély aranyokleveles bányamérnököt, Mátrai Árpád aranyokleveles bányamérnököt, Pálffy Gábor aranyokleveles bányamérnököt, Dr. Vörös Árpád okl. kohómérnököt, okl. gazdasági mérnököt és Dr. Zsámboki László jogi doktort, okl. könyvtárost,

akik az egyesületi munka keretében az egyesületért, az egyesület céljainak megvalósulásáért, a szakmáink fejlesztéséért és hagyományaink ápolásáért több évtizedes munkájukkal sokat fáradoztak, s ezzel a tagság többsége előtt elismerést és nagyrabecsülést szereztek.

Dr. Tolnay Lajos elnök az új tiszteleti tagoknak a tiszteleti tagsággal járó aranygyűrűt és oklevelet adott át, és az egyesület tagjai nevében gratulált a kitüntetetteknek.

Ezt követően az OMBKE pártoló jogi tagok egyesületet támogató munkáját elismerendő egyesületi emléklapokat kintüntetést adott át:

„OMBKE nagyplakett” kintüntetésben részesült a MOL Rt., és „OMBKE kisplakett” kintüntetésben annak elnök vezérigazgatója, *Hernádi Zsolt*. (A kintüntetett akadályoztatása miatt azt Holoda Attila igazgató vette át.)

„OMBKE nagyplakett” kintüntetésben részesült a PAN-NONPOWER Rt., és „OMBKE kisplakett” kintüntetésben annak elnök vezérigazgatója, *Somosi László*.

„OMBKE nagyplakett” kintüntetésben részesült a DUNAFERR Rt., és „OMBKE kisplakett” kintüntetésben annak elnök-vezérigazgatója, *Hónig Péter*. (A kintüntetett – akadályoztatása miatt – azt egy későbbi egyesületi rendezvényen veszi át.)

Dr. Tolnay Lajos:

Tisztelt Küldöttgyűlés! Mintegy két és fél évnyi előkészítés, hosszas vita és egyeztetés után az Alapszabály Bizottság egy letisztult előterjesztést készített az egyesület alapszabályának módosítására. A javaslatokat a választmány két ízben is megtárgyalta, és az előre kiküldött szöveg szerint javasolja a küldöttgyűlésnek jóváhagyásra. Felkérem Dr. Tóth István okl. bányamérnököt, egyesületünk tiszteleti tagját, az Alapszabály Bizottság elnökét, hogy röviden indokolja a változtatásokat.

Dr. Tóth István:

Tisztelt Küldöttgyűlés! Hölgyeim és Uraim! Elnök Úr! Azt hiszem, hogy valamennyiőtök előtt egyértelmű és világos, hogy az egyesületünk azért tudott 111 évig megmaradni, mert mindig rugalmasan alkalmazkodott a technológiai változásokhoz, a gazdaságban végbement különböző folyamatokhoz. Ez természetesen azt is jelentette, hogy Alapszabályunkat soha nem tekintettük kőbe vésettnek. Ez most is így van. Az elmúlt négy évben, amióta a most érvényben lévő Alapszabályunk él, számtalan törvény, számtalan olyan jogszabály született, amely feltétlenül szükségessé tette ennek az Alapszabálynak a módosítását. Nem kívánok részletesen az Alapszabály módosítással foglalkozni, hisz azt írásban mindenki megkapta, csak egy-két elvet említek meg.

Először is azt szeretném egyértelművé tenni, hogy az Alapszabályunk a következő tisztújítás alkalmával már a következő ciklusra szabná meg az Egyesület feladatait. Meg is szeretném köszönni az Alapszabály Bizottság nevében mindazoknak, akik nemcsak szóban, hanem írásban is megtették javaslataikat, és ezért hozzájárultak ahhoz, hogy az Alapszabály valóban letisztuljon.

Az Egyesület élete a helyi szervezetekben folyik. A helyi szervezetekben viszont a sok kisebb gazdasági egység létrejöttével ma már nem egy nagyvállalat keretében tömörülnek Egyesületünk tagjai. Ezért a helyi szervezetek önkéntes átforgalmazására az új Alapszabályban lehetőséget kell adni.

Ma a szakosztályok keretén belül számtalan olyan gyors döntést kell hozni, amely az új lehetőségeket kihasználva biztosítja az egyesületi élet gazdasági hátterét. Ezért számtalan olyan dolgot, amelyet úgy gondoltuk, hogy nem az egyesületi, vagy szakosztályi küldöttgyűlés, hanem a szakosztály vezetőségnek lenne a feladata, azt a szakosztályi vezetőség hatáskörébe utalnánk. Ugyanakkor azt is javasoljuk, hogy a szakosztályok elnökeinek a súlyát éppen ezért, ezzel párhuzamosan alelnöki címmel is megerősítsenék. Mindenképpen szeretnénk elérni, hogy a szakmákat a szakosztályok vezetői kifelé is megfelelő súllyal képviselhessék.

Az, hogy egyesületünk szaklapjainak gazdasági háttere ma hogyan áll, erről a Főtitkár úr, Elnök úr is részletesen beszélt, ezért ezt nem kívánom megismételni. Az Alapszabályban javasolt módosítások tulajdonképpen a körülményekhez igazodó alkalmazkodás lehetőségét szolgálják.

A most javasolt módosítások kidolgozása során az Alapszabály Bizottság azt az elvet követte, hogy ha bejött két javaslat, amely homlokegyenest ellentétes is volt, azt nem vetette el, mondván, hogy ezek kiütik egymást. Mi mindegyiket kivétel nélkül elemeztük. Az elkészült tervezetet a Választmány kétszer is megvitatta. Láthatjátok, hogy a ma megvalósítható javaslatokat igyekeztünk a tervezetbe beépíteni, és gondolom, hogy a javaslattevők most a kezükben lévő tervezet alapján visszaköszönni látják javaslataikat.

Volt számos olyan javaslat is, amelyet jónak tartottunk, de mégsem javasoljuk az Alapszabályba beépíteni, mert ezek a kérdések a működési szabályzatainkban is rendezhetők.

Külön szeretném megemlíteni a Puza tagtárs által korábban is megjelentetett "kétkamarás felső szintű vezetés" javaslatát, amelyet ugyancsak jónak tartunk, hisz demokratikusabb a jelenleginél, azonban azt is el kell fogadni, hogy egy ilyen szervezeti megoldás lelassítaná a döntéseket. Úgy gondoljuk, hogy ezt a témát – a Küldöttgyűlés előtt most kiosztott másik javaslatával együtt – később vegyük elő, mert meggyőződésünk, hogy erre később szükség lehet. A javaslattevő felhatalmazott, hogy elmondjam, Ő is úgy látja, hogy javaslatai a későbbiekben kiérleltebben kerülhetnek az Alapszabályba.

Szeretném tehát azt kérni a Küldöttgyűléstől, hogy az Alapszabály Bizottság javaslatait vitassa meg, és vita után hagyja jóvá.

Dr. Tolnay Lajos:

Tisztelt Küldöttgyűlés! Megköszönve dr. Tóth István szóbeli kiegészítését röviden három dolgot szeretnék kiemelni:

Csak olyan változtatásokat végezzünk alapszabályi szinten, melyek a mozgásterünket nem csökkentik és amelyeket feltétlenül a Bíróságnak kell bejelentenünk. A dolgainkat egyébként működési szabályzatban kell rendezzük.

A szakosztályok vezetői kapjanak az egyesületen belüli súlyuknak megfelelő további erősítést, mely a külvilág felé is jelzés értékű.

A felelőségek rögzítése mellett tegyük lehetővé a mindenkori helyzethez gyorsabban igazodó intézkedések lehetőségét mind a választmány, mind a felelős vezetők részére.

Harminc perc szünet után **dr. Tolnay Lajos elnök** megnyitotta a főtitkári beszámoló, az Ellenőrző Bizottság beszámolója, az alapszabály módosítás feletti vitát, illetve lehetőséget adott az indítványok, javaslatok előterjesztésére.

Puza Ferenc okl. kohómérnök:

Tisztelt Közgyűlés! Félreértés ne essék, én az Egyesület vezetésével elégedett vagyok. Tagja voltam a Jelölő Bizottságnak és nem csalódtam. Az Alapszabály Bizottsággal különösen meg vagyok elégedve, hisz amióta én emlékszem, ilyen jól nem volt közben az Alapszabály, mint most, és ez Tóth Pista barátomat dicséri. Szeretett Egyesületünk érdekében mégis vitatkoznunk kell, hogyan lehetne Egyesületünket jobban szervezni. Egyesületünk, ahogy mindnyájan

többé-kevésbé tudjuk, a szakmai vállalkozók és a foglalkoztatott szakemberek jó értelemben vett érdekházasságaként jött létre. Ebben a házasságban mi, szakemberek egyremásra foglaljuk el a másik fél hadállásait, a másik fél nem tanúsít ellenállást, majdhogynem kivonul a hadállásaiból. Mi itt ma meg fogjuk szüntetni az alelnöki funkciót.* Én nem szüntetném meg az alelnöki funkciót, viszont azokat az alelnököket, akik nem szakosztály elnökök, a Választmány tagjai közé nem sorolnám be.

Tisztelt Küldött Társaim! Engedjétek meg, hogy megemlékezzek arról, ami az indítványomban van. Ha látjátok azt a szép Ady idézetet, hogy "Be szép ily végzetes néppel ugyanannak tudni magunkat" és hogyha ezt szakmásitjuk, ez úgy hangzik, hogy „Be szép ilyen végzetes szakma, mint a bányászat és kohászat képviselőivel ugyanannak tudni magunkat, műveljük a szakmáinkat ésszel és szívvel”. A szív, a lélek nálunk a selmeci hagyománykör, és ugye tudjuk azt, hogy ezek közé a selmeci hagyományok közé olyanok is tartoznak, amelyek nem látták Selmecet. Ilyen ez a bizonyos harangjáték, ami a mai Közgyűlésen huszonötödöszer hangzott el. Bizonyára sokan úgy gondoljátok, hogy ez a harangjáték ősi szokás. Nem! Ez csak 25 éves szokás. Kiszely Gyula bácsi, az Öntödei Múzeum részére csináltatta a MÁV Szimfonikusokkal. Mi, Klement Lajos és Csömöz Ferenc barátommal az 1978-as Öntödei Világkongresszus fogadásán hallottuk. A következő évben volt a Közgyűlés, és úgy gondoltuk, hogy az egy perc ne a szokványos, hanem egy ilyen harangjátékos egy perc legyen. Olyan döbbenetesen szép volt akkor is, hogy az Egyesület vezetői elhatározták, hogy ez így lesz a továbbiakban, és remélem, hogy mindig így is lesz. Erre szoktuk mondani, hogy ebben az Egyesületben, ami a lélekhez és a szívhez is szól, a tagság a belépéstől a harangjátékig tart. Köszönöm szépen.

Ebinger József okl. bányamérnök:

Tisztelt Elnökség! Tisztelt Küldöttgyűlés! A legutolsó Borbála napi központi ünnepségen dr. Tolnay Lajos, az OMBKE elnöke azt mondta, hogy az első Borbála napi egyesületi ünnepség 1990. december 4-én volt a Szikla Templomban. Engedjék, hogy fölolvassak egy meghívót:

„Az OMBKE Bányászati Szakosztály Bányászattörténeti Munkabizottsága és Budapesti helyi szervezete 1989. december 4-én Szent Borbála ünnepséget rendez, melyre családjával együtt meghívjuk. Program:

16⁰⁰ óra ünnepélyes szentmise a Városmajori Nagytemplomban, közreműködik a Salgótarjáni Liszt Ferenc Kamarakórus a Tapolcai Bauxitbánya Ifjúsági Fúvószenekarral.

18⁰⁰ órakor "Szent Borbála tisztelete bányászatban" előadások a KBFI nagytermében. Megnyitó Petrassy Miklós vezérigazgató, előadók Bircher Erzsébet és Molnár László.

Aláírások: Szűcs Imre, a Bányászati Szakosztály titkára és dr. Ebinger József, a Helyi Szervezet titkára.”

Mindezt azért is fontosnak tartottam elmondani, mert abban az időben egy ilyen rendezvényt anyagilag és erkölcsileg nem volt egyszerű megrendezni.

Hajnal János okl. kohómérnök

Elnök Úr! Tisztelt Közgyűlés! Az elmúlt évben ünnepeltük Egyesületünk 110 éves fennállásának évfordulóját. Ez mindig meditációra készíti az embert és a selmeci ünnepségeken, a professzor sírok megkoszorúzása után többünkben fölvetődött, hogy vajon az Egyesületünk alapító elnökének a sírját miért nem koszorúzzuk meg soha. Sóltz Vilmos

* Lábjegyzet: A felszólaló a Küldöttgyűlésig hatályos Alapszabály alelnöki funkciójáról beszélt, melyre általában valamely támogató vállalat magasabb pozíciójában lévő érdemes tagtársainkat választotta meg a Küldött(köz)gyűlés.

10 év elnökség után távozott Selmechányáról, az Ó sírja a Kerepesi Temetőben, mai nevén a Fiumei úti Temetőben van. 1904-ben már egyesületi közadakozásból nagyon szép emlékművet emeltek neki.

Valamikor a '70-es évek elején Egyesületünk nemrég elhunyt tiszteleti tagjai, Török Frigyes és Szalay Jenő voltak a kezdeményezői annak, hogy a selmechányai sírokat ápoljuk, gondozzuk és megkoszorúzzuk. Ennek azóta mély hagyománya van. Szeretném most kezdeményezni, hogy Egyesületünk alapítójának, Sóltz Vilmosnak a sírját minden Közgyűlés előtt, de legalább minden Tisztújító Közgyűlés előtt az Egyesület valamelyik szakosztálya koszorúzza meg. A továbbiakban, hogy a szót tett is kövesse, illetve előzze meg, bejelentem, hogy a Fémkohászati Szakosztály hat képviselője, három budapesti és három fehérvári tag, tegnapelőtt tiszteletét tette és megkoszorúzta Sóltz Vilmos emlékhelyét.

A hozzászólások után **dr. Tolnay Lajos elnök** egyesületi kitüntetésekkel adta át.

(a kitüntetettek névsorát a 8. oldalon kezdődően közöljük)

Dr. Dúl Jenő a határozati szövegvezető bizottság elnöke:

Tisztelt Küldöttgyűlés! Az írásos dokumentumok és a szóban elhangzott kiegészítések, hozzászólások alapján a Határozati Szerkesztő Bizottság a következő határozatok jóváhagyását javasolja a küldöttgyűlésnek.

A javaslatokról a küldöttgyűlés nyíltan szavazott, a szavazást Tolnay Lajos elnök vezette le.

1. sz. határozat: A küldöttgyűlés jóváhagyja a 2002. évről szóló Közhasznúsági Jelentést, elfogadja a Választmány

Dr. Dúl Jenő ismerteti a határozati javaslatokat

beszámolóját és a főtákar szóbeli kiegészítését, a 91. Küldöttgyűlés határozatainak végrehajtásáról szóló jelentést, továbbá az Ellenőrző Bizottság jelentését. *(Egyhangúlag)*

Az alapszabály módosítással kapcsolatban Puza Ferenc által tett kiegészítő javaslatot, miszerint a szakosztályelnököknél túlmenően választmányi tagságot nem jelentő további egyesületi alelnököket is lehessen a jövőben választani, a küldöttgyűlés 5 tartózkodás mellett csak 5 szavazattal támogatta, így az elutasításra került.

2. sz. határozat: A küldöttgyűlés jóváhagyja az Alapszabály Bizottság által javasolt és a Választmány által betervezett módosításokkal az új Alapszabályt. *(3 tartózkodással)*

3. sz. határozat: Az OMBKE a bányászat és kohászat területén lévő szakmai kapcsolataira, valamint a tagságára alapozva vegyen részt a felnőttképzés keretében folyó szakmai továbbképzési programok szervezésében, az oktatási tematikák kidolgozásában, és az oktatás megszervezésében.

4. sz. határozat: Annak érdekében, hogy a Bányászati és Kohászati Lapok továbbra is az egyesületi tagság elsőrendű összekötő kapcsa maradjon, a küldöttgyűlés szükségesnek tartja a lapok egységes arculatának megteremtését és felkéri a választmányt, hogy tegye meg azokat a szervezési intézkedéseket, melyek a három lap összehangoltabb és egységes, egyúttal költségtakarósebb megjelentetését (szerkesztés, kiadás) eredményezi. Törekedni kell a kiadási költségek minimalizálására.

5. sz. határozat: A küldöttgyűlés tudomásul veszi az egyesület által alapított Ganz Ábrahám Öntészeti Alapítvány kuratóriumának javaslatát, és hozzájárul az Alapítvány végelszámolással történő megszüntetéséhez.

6. sz. határozat: Minden egyesületi küldöttgyűlés előtt az egyesület képviselői koszorúzzák meg az alapító Sóltz Vilmos sírját.

A 3-6. sz. határozati javaslatokat, mivel azokhoz nem volt további észrevétel, kiegészítés vagy javaslat a küldöttgyűlés együtt, ellenszavazat és tartózkodás nélkül hagyta jóvá.

A küldöttközgyűlés bezárása előtt **Bircher Erzsébet**, a Központi Bányászati Múzeum Igazgatója adott tájékoztatást a magyar szénbányászat 250 éves évfordulója tiszteletére Sopronban 2003. június 13-án rendezendő ünnepi választmányi ülés, és tudományos konferencia szervezéséről. **Dr. Lengyelné Kiss Katalin**, az Öntödei Múzeum vezetője a június 12-14-én megrendezendő Harangtörténelmi Ankét-ra hívta fel a figyelmet.

A küldöttgyűlés a Bányász és a Kohász Himnuszok elnevelésével zárult.

A Küldöttgyűlés jegyzőkönyve alapján összeállította P. T.

A 92. küldöttgyűlésen kitüntetésben részesültek

A küldöttgyűlés az alábbi tagtársakat – egyesületi munka keretében az egyesület céljaiért, hagyományainak ápolásáért, a bányászat és kohászat, valamint a bányászati és kohászati tudományok fejlesztéséért végzett munkájuk elismeréseként, mellyel kivívták a tagság nagyrabecsülését – **az egyesület TISZTELETI TAGJAIVÁ választotta:**

Csömöz Ferenc

1940-ben, Szolnokon született. Az Egyesületnek 42 éve tagja. A Miskolci Nehézipari Egyetemen 1963-ban szerzett kohómérnöki oklevelet, majd 1976-ban kohóipari gazdasági mérnöki oklevelet.

Mérnöki tevékenységét a Székesfehérvári Könnyűféműben kezdte, a Préműben üzemmérnök, majd technológus, fejlesztőmérnök. 1975-től gyártásfejlesztési osztályvezető, majd beruházási osztályvezető. 1966-ban az ALCOA-Köfém Kft-ből vonult nyugdíjba. A MAT-CEGEDUR műszaki együttműködési szerződés, majd egy állami nagyberuházás megvalósításának egyik irányítója. A francia-magyar, magyar-francia alumíniumipari szakszótár társszerzője.

A veszprémi Színesfémipari Szakközépiskola székesfehérvári tagozatának szaktanára (1965-70). A Műszaki Könyvkiadó megbízásából szakközépiskolák számára írt tankönyvet.

Az OMBKE székesfehérvári helyi szervezetének 18 éven át titkára, majd elnöke 2000-ig. 1986-90 között a BKL Kohászat szerkesztőbizottságának tagja, 1991-95 között az Alapszabály Bizottság tagja. A MTESZ Fejér megyei szervezete elnökségének tagja és az ipartörténeti bizottság vezetője. Nemzetközi alumínium konferenciák szervező bizottságának vezetője.

Egyesületi kitüntetései: z. Zorkóczy Samu emlékérem (1979), Mikoviny Sámuel emlékérem (1986), Sóltz Vilmos emlékérem 40 éves tagságért (2001).

Klemencsics István

1924-ben, Vilonyán született. Az Egyesületnek 40 éve tagja. A Soproni Egyetemen szerzett erdőmérnöki oklevelet. Évtizedekig dolgozott a szénbányászat különböző vezető szervezeteinél. 1998-tól a "tiszteltbeli hites bányamérő" cím viselője. A hazai bányamérő szakma kiemelkedő szervező egyénisége. A Bányamérő Szakcsoport egyik alapítója,

majd 1966-tól 1975-ig és 1981-től 1985-ig annak elnöke; jelenleg tiszteletbeli elnöke. A szakcsoportban részt vett számos bányamérő konferencia szervezésében.

A Magyar Bányamérő Alapítvány egyik alapítója és 1991-től tiszteletbeli elnöke. A Nemzetközi Bányamérő Szervezet (ISM) egyik alapító tagja (1969), volt főtáskára (1972-1976), elnökségi tagja (1976-1984) és 1985-től tiszteletbeli tagja, melyet 2001-ben újabb oklevéllel megerősítettek.

1972-ben rendezője volt az ISM budapesti konferenciájának.

1979-től 2000-ig a BKL Bányászat szerkesztőbizottságának tagja.

Egyesületi kitüntetései: Mikoviny emlékérem (1977), z. Zorkóczy emlékérem (1987).

Lohrmann Keresztély

1924-ben, Edelényben született. Az egyesületnek 51 éve tagja. Bányamérnöki oklevelét 1947-ben a Soproni Egyetemen szerezte.

Munkáját a rudolftelepi és alberttelepi, ill. edelényi bányauzemekben kezdte, majd az Egercsehi Bányauzem üzemvezetője (1949-53), vállalati főmérnöke (1953-54), a Királdi Bányauzem főmérnöke, üzemvezetője (1954-57). Az Ózvidéki Szénbányászati Tröszt beruházási osztályvezetője (1957-73), majd a Borsodi Szénbányák beruházási osztályvezető helyettese. A Magyar Szénbányászati Tröszt műszaki tanácsadója, beruházási osztályvezető helyettese, majd az SZKK osztályvezetője, távlati tervezési és beruházási főosztály vezetője. Nyugdíjba vonulásáig (1985) a Bányászati Egyesülés termelési és fejlesztési főosztályvezetője.

Nevéhez több műszaki feladat megoldása fűződik: így az edelényi bányauzem I. telepének feltárása, a termelés fel-futtatása, a kötélpálya helyreállítása; Egercsehiben a TH-gyűrűs biztosítás bevezetése; a monosbéli szénmosó újraindítása; az ományi akna vízlecsapolása és az akna továbbmélyítése. A szaklapokban 16 cikket publikált.

Az egyesület munkájában évtizedekig közmegebecsülésnek örvendő tevékenységet végzett. 1964 és 1973 között az OMBKE Ózvidéki Csoportjának titkára. 1981-től tagja, majd 1986-1994-ig elnöke az OMBKE érembizottságának.

Egyesületi kitüntetései: z. Zorkóczy Samu emlékérem (1995), Centenáriumi emlékérem (1992). OMBKE emléklakett (1990), Sóltz Vilmos emlékérem 40 és 50 éves tagságért (1992, 2002). Egyesületi munkájáért két alkalommal a Bányászat Kiváló Dolgozója és egy alkalommal Kiváló Dolgozó miniszteri kitüntetésben részesült.

Munkáját a munkahelyén is több kitüntetéssel ismerték el, köztük a Magyar Népköztársaság Érdemérem arany fokozatával és Kiváló Bányász miniszteri kitüntetéssel.

Mátrai Árpád

1923-ban született Dorogon. Az egyesületnek 41 éve tagja. A hazai uránbányászatnak húsz éven át vezető műszaki szakembere. Bányamérnöki oklevelét 1946-ban szerezte Sopronban.

Munkahelyei: a Várpalotai Szénbányák bányamérési részlegének vezetője (1946-47), a Közép-dunántúli Szénipari Központ üzemgazdasági osztály (1948-49); a Tatabányai IX, majd IX.-XI. aknák üzemvezetője és a Központi Bányamentő Állomás parancsnoka (1949-52); a

Komlói Bányüzem vezetője (1952-57), majd a Komlói Szénbányák Tröszt központjában dolgozott különböző beosztásokban. 1963-tól 1983-ig, nyugdíjazásáig, a Pécsi Uránércbánya Vállalat főmérnöke, műszaki igazgató helyettese. Nyugdíjba vonulása után a Bányászati Technológiai Társuláznál a vágathajtás korszerűsítésével és a bányászati üregek biztosításának fejlesztésével foglalkozott, 1994-óta részt vesz a radioaktív hulladékok földalatti elhelyezésével kapcsolatos kutatási programokban.

Bányamérnöki tevékenységét jellemzik: a komlói Béta akna feltárási és fejtési rendszerének kialakítása, a széntermelés felfuttatása, az uránérc bányáknál a nagy mélységű aknaüzemek tervezésének és beruházásának irányítása sok, hazánkban először alkalmazott megoldással, mint a korszerű fúrókocsik használata, a közethorgonyzásos biztosítás technológiájának kidolgozása és megvalósítása, a kőzetmechanikai mérések és értékelések üzemszerű alkalmazása és az ehhez szükséges vállalati szellemi és technikai kapacitás létrehozása.

Az OMBKE Bányászati Szakosztályában és a pécsi helyi szervezetben több tisztséget töltött be. Az Egyesület munkáját vezetői beosztásában aktívan támogatta.

1975-85 között a PAB Bányászati Munkabizottságának vezetője. Több szakértő bizottság tagja. Több állami és miniszteri kitüntetés, többek között az Eötvös Lóránd-díj birtokosa.

Az Egyesület Sóltz Vilmos emlékéremmel tüntette ki 40 éves tagságért (2002).

Pálfy Gábor

1926-ban született Bölcskén. Az egyesületnek 41 éve tagja. A hazai vasércdúsítás és mangánérc bányászat közismert vezető műszaki szakembere. 1949-ben szerzett bányamérnöki oklevelet a Soproni Egyetemen.

Az egyetemen demonstrátor; az oklevél megszerzését követően tanársegéd (1949-52), majd adjunktus (1952-56) a Szén- és Ércelőkészítési Tanszéken. 1953-tól Miskolcon meghívott előadó. Évekig tagja volt a diplomatervédő bizottságoknak.

1956-tól a Rudabányai Vasércbánya Vállalatnál a Vasércdúsító Mű nagyberuházás főmérnöke, majd 1964-ig üzemvezetője. 1964-től 1987-ig az Országos Érc- és Ásványbányák Mangánérc Műveinek (Úrkút) főmérnöke. Irányítása alatt eredményes kutatási és műszaki-fejlesztési tevékenység folyt; megvalósult a termelő munkahelyeken a fúrás-robbantásos jövesztés és a távirányításos gépi rakodás. 1978-tól nyugdíjazásáig (1987) az OÉÁ központjában főmérnök helyettes, műszaki-fejlesztési főmérnök, fejlesztési igazgató.

A mangánérc-bányászatban eltöltött 14 év alatt az OMBKE úrkúti csoportjának elnöke volt. Jelenleg a budapesti helyi szervezet vezetőségi tagja. Az OMBKE képviselőként 1994-óta intézi a bánya- és kohómérnökök díszoklevél ügyeit. Ugyancsak 1994-től képviseli az egyesületet a MTESZ Aranyokleveles Mérnökök Köre Szociális Bizottságában, melynek 1998 óta vezetője.

Több állami és miniszteri kitüntetés, többek között a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetés birtokosa. Egyesületi kitüntetései: 40 és 50 éves tagságért Sóltz Vilmos emlékérem (1992, 2002).

Dr. Vörös Árpád

1935-ben született Budapesten. Az egyesületnek 45 éve tagja. A hazai kohászat közismert vezető ipari szakembere. Kohómérnöki oklevelet 1958-ban szerzte a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen, majd ugyanott 1963-ban gazdasági mérnöki oklevelet is szerzett. A műszaki tudományok kandidátusa.

Munkahelyei: Csepel Művek Vas- és Acélöntöde: gyárok, művezető, osztályvezető, gyáregység vezető, műszaki igazgató. A Csepel Művek Vasmű igazgatója. 1985-től 1990-ig az Ipari Minisztérium kohászati miniszterhelyettese. 1990-től saját gazdasági vállalkozást vezet.

Szakmai, tudományos munkáját 80 hazai és külföldi szakkikként, szerzőként és társszerzőként írt 10 szakkönyv és számos tudományos konferencián elhangzott előadása fémjelzi. Az MTA Tudományos Minősítő Bizottságának tagja (1987-1989).

Kiemelkedő szerepet vállalt az egyesület, különösen az Öntészeti Szakosztály munkájában. A Szakosztály titkára (1963-72), elnöke (1972-81), majd az Egyesület alelnöke (1981-90). Nevéhez fűződik az Öntészeti Szakosztály 50 éves jubileumára készített emlékkönyv szerkesztése. A MTESZ Országos Elnökségének és Végrehajtó Bizottságának tagja (1982-86), majd a MTESZ alelnöke (1986-89). Az Öntéstechnikai Egyesületek Nemzetközi Szövetsége (CIATF) elnökségének tagja (1983-87), alelnöke (1986), majd elnöke (1987). A CIATF exelnökök tanácsának tagja.

Birtokosa az Állami Díj, Eötvös Lóránd Díj, Kohászat Kiváló Dolgozója, Signum Aureum Universitatis (Miskolci Egyetem) kitüntetéseknek.

Egyesületi kitüntetései: Péch Antal emlékérem (1972), z. Zorkóczy Samu emlékérem (1987), 40 éves tagságért Sóltz Vilmos emlékérem (1998), MTESZ díj (1988), Centenárium emlékérem (1992).

Dr. Zsámboki László

1935-ben született Budapesten. Az egyesületnek 39 éve tagja. 1958-ban jogi doktori, majd könyvtárosi diplomát szerez az ELTE-n. A magyar bányászat és kohászat ipartörténeti kutatásainak elismert egyénisége.

1959 óta dolgozik a Miskolci Egyetemen: az egyetemi könyvtárban tudományos munkatárs (1959-61), a Kohómérnöki Kar Dékáni Hivatalának vezetője (1961-69), ezután a Központi Könyvtár főmunkatársa, főigazgató helyettese, ill. 1995-től főigazgatója. Több évtizede az Egyetemi Levéltár vezetője és az egyetem történeti bizottság tagja.

Az OMBKE-ben kiemelkedő munkát végez, részben az Egyetemi Osztály keretében – melynek jelenleg az alelnöke –, részben a történeti bizottságokban. Sokat tett az osztály szervezése, az Alma Mater múltjának feltárása, a diákhangosanyagok ápolása érdekében.

Jelentős munkát végzett a hazai bányászat és kohászat múltjának megismerése, megismertetése, a bányászat és a kohászat kiemelkedő egyéniségei, tudósai szakmai és emberi életútjának bemutatása terén. Szerzője, szerkesztője

számos egyesület által kiadott, vagy támogatott könyvnek, monográfiának, egyéb kiadványnak, mint pl. a Vivat Académia (1985), a Selmectől Miskolcig (1985), Az OMBKE évszázados fennállásának emlékkönyve (1992), a Mining and Metallurgy of the Carpathian Basin in the 20th Century (1994), a Hungarian Mining (1995), ill. A Magyar Bányászat Évezredes Története (1997-98). Közreműködésével készültek el a már több alkalommal kiadott "Balek Tudnivalók" és a "Mi Nótáink" kiadványok is. Számos sikeres kiállítás és tudományos kollokvium rendezője volt.

Egyesületi kitüntetései: Debreceni Márton emlékérem (1984), Christoph Traugott Delius emlékérem (1992), Mikoviny Sámuel emlékérem (1999).

WAHLNER ALADÁR emlékéremben részesült

Gyórfi Géza

Okl. bányamérnök, szakmai tevékenysége a tatabányai és oroszlányi szénbányászathoz kapcsolódik. Jelenleg a Vértesi Erőmű Rt-nél dolgozik területi főmérnökként.

Az Egyesületnek 37 éve tagja, 1988-tól az oroszlányi helyi szervezet vezetője tagja, ahol a lapfelelősi teendőket is ellátta, a helyi szervezet állandó tudósítója, több híryanag szerzője. A helyi rendezvények aktív szervezője és résztvevője. 1998-tól a BKL Bányászat szerkesztő bizottságának tagja. 2000-től a Bányászati Szakosztály titkárhelyettese.

z. ZORKÓCZY SAMU emlékéremben részesült

Csurgó Lajos

Okl. kohómérnök, az egyesületnek 29 éve aktív tagja. Oklevelét 1979-ben szerezte a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen. A Székesfehérvári Könnyűfémű öntödéjében volt főművezető, jelenleg az ALCOA-KÖFÉM karbantartási feladatainak végzésére szakosodott vállalkozó. Székesfehérvárott az

OMBKE testvércsoportjaival kiépített kapcsolatok ápolásának fő szervezője. 1997-től a székesfehérvári helyi szervezet vezetőségének tagja, 2000-től elnöke.

Liptay Péter

Okl. kohómérnök, az egyesületnek 38 éve tagja. 26 éven át a Salgótarjáni Acélárú Gyárban dolgozott. A Huzalműben 12 évet töltött, onnan technológiai osztályvezetőként a gyár fejlesztési osztályvezetői munkakörébe került. Az OMBKE salgótarjáni helyi szervezetének 27 éve aktív tagja, tisztségviselője. Az egyesü-

leti hagyományok és a szakma történelem ápolója Jelentős szerepe van abban, hogy a vállalati háttér nélkül maradó salgótarjáni bányász és kohász szervezetek közösen, eredményesen továbbműködnek. A helyi szervezet titkára. Kezdeményezője és egyik szervezője volt a Salgótarjában megrendezett 91. küldöttgyűlésnek. 1999-től az OMBKE választmányának tagja. A Centenárium Emlékérem (1992) birtokosa.

Kaptay György

Okl. kohómérnök. 50 éve egyesületi tag. Kohómérnöki oklevelét 1957-ben szerezte a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen. Szakmai tevékenysége az almásfüzitői timföldgyárban elsősorban a különleges timföldek kutatásához, fejlesztéséhez, gyártásához kapcsolódott. Ezen szakterületről számos cikket is publikált. Szerkesztője a 2003-ban megjelent "Az Almásfüzitői Timföldgyár története életrajzokban" c. kiadványnak.

Az OMBKE almásfüzitői helyi szervezetében szervező titkár, tükár és egy cikluson keresztül elnök volt. Kezdeményezője és szervezője volt több külföldi tanulmányútnak, az 1977. évi Mikoviny emlékünnepeknak, az 1987. évi Centenárium Bayer ünnepségnek és az évente megrendezett Mikoviny Sámuel vízi túráknak. Birtokosa a 40 éves tagsággal járó Sóltz Vilmos emlékéremnek (1993), a Centenárium Emlékéremnek (1992) és az Egyesületi Munkáért plakettnek (1995).

Poteczin Imre

Mintakészítő, gépészmérnök. Szakmáját a Mintakészítő Vállalatnál kezdte, mint csoportvezető. 1973-tól technológus, 1979-től egy budapesti ipari szövetkezet mintakészítő részlegének vezetője. Munkáját dicséri a város több pontján látható kandeláber, falikar, díszrács és fedlap. 1990-től az M+M Kft. fő tulajdonosaként a társaság ügyvezetését látja el. Számos munkája látható az Öntödei Múzeumban is.

1996-tól több társával együtt sikerült újra életre kelteni a mintakészítő szakcsoportot, melynek 1972 óta tagja, 2000-től elnöke. 2002-ben megalapította, megtervezte és kivitelezte a "Mintakészítőkért Ganz Ábrahám Emlékérem" plakettet.

Stoll Lóránt

Okl. bányamérnök, okl. bányai gazdasági mérnök, okl. munkavédelmi szakmérnök. A Lyukói Bányüzemben kezdett, majd a Bányászati Kutató Intézetnél helyezkedett el, később az Országos Érc- és Ásványbányáknál területi főmérnök, osztályvezető. 1993-tól 2002-ig a Miner Co. Kft. ügyvezető igazgatója.

36 éve aktív egyesületi tag, a Bányászati Szakosztály vezetőségi tagja (1975-80 és 1994-től napjainkig), titkárhelyettese (1985-90), és titkára (1990-94). Az OMBKE Ifjúsági és Rendezvény Bizottságának tagja (1975-80), az Érembizottság tagja (1994-től).

MIKOVINY SÁMUEL emlékéremben részesült

Hermann György

Okl. bányamérnök, okl. bányaiipari gazdasági mérnök, okl. munkavédelmi szakmérnök. A Nehézipari Minisztériumba tett három év kiterő kivételével a várpalotai szénbányászatban dolgozott, üzem irányítási és biztonságtechnikai területeken. Jelenleg nyugdíjasként a Várpalotai Bányászattörténeti Gyűjtemény vezetője.

41 éve egyesületi tag, volt a várpalotai csoport titkára, a bakonyi helyi szervezet vezetőségi tagja. 1996-tól vezeti az általa újjászervezett Bányabiztonsági Szakcsoportot. 1997-től a választmány tagja. A Szent Borbála érem és a Sóltz Vilmos emlékérem (40 éves) birtokosa.

PÉCH ANTAL emlékéremben részesült

Szirtes Béla

Okl. bányamérnök.. Több éven keresztül a Pécsi Szénbányáknál illetve a Szénbányászati Trösztnél és jogutódjainál dolgozott elsősorban a beruházások és fejlesztések területén. A Pécsi Bányászattörténeti Alapítvány értelmi szerzője, harcos beindítója és a kuratórium elnöke.

Az Egyesületnek 54 éve aktív tagja. Lelkes szervezője a mecseki helyi szervezetben a szénbányászat hagyományörző tevékenységének. Több bányászati és hagyományörző könyv szerkesztője és patrónusa. A BKL Bányászatban több cikke jelent meg. Magas állami kitüntetések és a Sóltz Vilmos emlékérem tulajdonosa (40 és 50 éves tagságért).

KERPELY ANTAL emlékéremben részesült

Bánhegyesi Attila

Okl. kohómérnök, az OMBKE-nek 30 éve tagja. Szakmai munkája a képlékeny alakítás technológiájának fejlesztésére ill. a hengerlés operatív irányítására egyaránt kiterjedt. Irányítója és aktív részese volt egyebek közt több kapacitásbővítő fejlesztésnek, gyártmányfejlesztésnek és a minőségbiztosítási rendszer megvalósí-

tásának. Volt a hengermű technológusa, jelenleg gyárvezető helyettes, termelésvezető.

1997-től az egyesület dunaujvárosi helyi szervezetében vezetőségi tag. A klubnap előadásokat és a szakmai konferenciák segítségét, a fiatal szakembereknek az egyesületi munkába való bevonását fontosnak tartja, s ezért sokat, és eredményesen tevékenykedik.

ZSIGMONDY VILMOS emlékéremben részesült

Pozsgai János

Okl. olajmérnök, 34 éve tagja az egyesületnek. 1968-ban szerzett olajmérnöki oklevelet a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen. Végzés után Szegedre került, ahol beosztott mérnöktől az üzemi főmérnökig számtalan beosztásban dolgozott, mindig tudásának legjavát adva. Később Kiskunhalason mint üzemvezető kamatoztatta addig szerzett tudását, szervezőképességét és emberszeretetét. Irányítása alatt készült el az ország legnagyobb földalatti gáztárolója.

Egyesületi tevékenységét az üzemi pártoló tagság, rendezvények szervezése, megemlékezések tartása és a hagyományápolás szötte át. Szegedre visszatérve megkísérelte a széthullott helyi csoport újrászervezését. Nyugdíjasként is aktív egyesületi tag az alföldi helyi szervezetben. Kapcsolatteremtő tehetségével szervezi a bányász-erdész találkozásokat és szakestélyeket.

CHRISTOPH TRAUGOTT DELIUS emlékéremben részesült

Dr. Bohus Géza

Okl. bányamérnök, kandidátus, egyetemi docens. Pályafutását a Bányászati Kutató Intézet Robbantástechnikai Főosztályán kezdte. 1980-tól a Miskolci Egyetem Bányaműveléstani Tanszékén dolgozik. 1983-86 között dékán helyettes, 1986-91 között az egyetemi Továbbképzési Központ vezetője. A robbantástechnikai szakmérnök képzés létrehozója, számos kutatási munka irányítója. Alapító tagja a Magyar Mérnöki Kamarának.

40 éve egyesületi tag, megszervezte és vezeti a nemzetközi tevékenységet is kifejtő Robbantástechnikai Szakbizottságot. Három évig a BKL Bányászat szerkesztő bizottságának tagja volt. Szakcikkek, monográfiák szerzője, több hazai és nemzetközi konferencia szervezője, a "Robbantástechnika" c. szakmai füzet szerkesztője. A Péch Antal emlékérem (1996) tulajdonosa.

AZ OMBKE PÁRTOLÓ TAGJAKÉNT NAGY PLAKETT KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜL

DUNAFERR Dunai Vasmű Részvénytársaság

Magyar Olaj- és Gázipari Részvénytársaság

PANNONPOWER Részvénytársaság

AZ OMBKE PÁRTOLÓ TAGJA VEZETŐJEKÉNT „EGYESÜLETI MUNKÁÉRT” OMBKE PLAKETT KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜL

Hónig Péter elnök-vezérigazgató, DUNAFERR Rt.

Hernádi Zsolt elnök-vezérigazgató MOL Rt.

Somosi László elnök-vezérigazgató PANNONPOWER Rt.

Hónig Péter

Hernádi Zsolt

Somosi László

“EGYESÜLETI MUNKÁÉRT” OMBKE PLAKETT KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜL

Blaha István okl. bányamérnök Kőolaj, Földgáz és Vízbányászati Szakosztály

Dr. Csirikusz József okl. kohómérnök Vaskohászati Szakosztály

Halmi György okl. bányamérnök Bányászati Szakosztály

Nagy Csaba okl. bányamérnök Bányászati Szakosztály

Sankovics László bányatechnikus Bányászati Szakosztály

Stokker Kálmán okl. kohómérnök, környezetvédelmi szakmérnök Öntészeti Szakosztály

Tárkány Szűcs József okl. kohómérnök Fémkohászati Szakosztály

Vajda István vegyész üzemmérnök Bányászati Szakosztály

“KEMELKEDŐ EGYESÜLETI MUNKÁÉRT OKLEVÉL”KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜL

Gács Lajos okl. bányagépszakmérnök okl. bányamérnök Bányászati Szakosztály

Greskó Gábor munkavédelmi szakmérnök Bányászati Szakosztály

Hevesi Imre okl. kohómérnök Vaskohászati Szakosztály

Hidvégi Ferenc bányatechnikus Bányászati Szakosztály

Jámbor Gyula okl. kohómérnök Fémkohászati Szakosztály

Kanász Tamás főiskolai hallgató Vaskohászati Szakosztály

Maring Krisztián okl. kohómérnök Egyetemi Osztály

Molnár Béla okl. bányamérnök Bányászati Szakosztály

Pétervári Imréné okl. közgazdász Fémkohászati Szakosztály

Svidró Péter kohómérnök hallgató Egyetemi Osztály

Szöke András okl. bányamérnök Egyetemi Osztály

Sztrovecz Judit okl. kohómérnök Öntészeti Szakosztály

Tóth Péter gépészmérnök Kőolaj- Földgáz és Vízbányászati Szakosztály

Ulrich Károly okl. bányamérnök Bányászati Szakosztály

Vas Péter kohász üzemmérnök Fémkohászati Szakosztály

Weinbach András kohász üzemmérnök Fémkohászati Szakosztály

Zámbó Béla bányatechnikus Bányászati Szakosztály

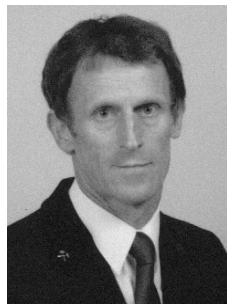
Blaha István

dr. Csirikusz József

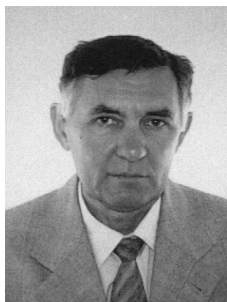
Halmai György

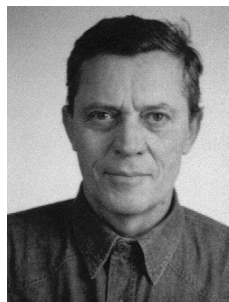
Nagy Csaba

Sankovics László

Stokker Kálmán

Tárkány Szűcs József

Vajda István

Gács Lajos

Greskó Gábor

Hevesi Imre

Hidvégi Ferenc

Jámbor Gyula

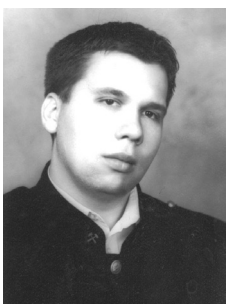
Kanász Tamás

Molnár Béla

Pétervári Imréné

Szóke András

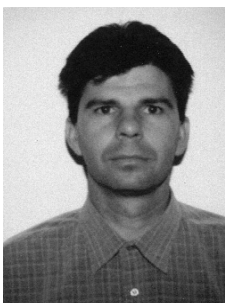
Sztvorecz Judit

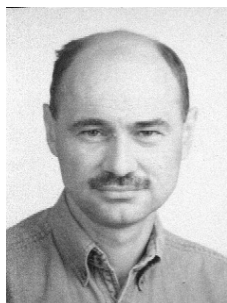
Tóth Péter

Ulrich Károly

Vas Péter

Weinbach András

Zámbo Béla

60 éves egyesületi tagságért SÓLTZ VILMOS emlékérem kitüntetésben részesült

Bányászati Szakosztály

Dr. Kun Béla okl. bányamérnök, tiszteleti tag
Podányi Tibor okl. bányamérnök, tiszteleti tag

Vaskohászati Szakosztály

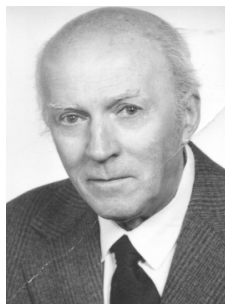
Kemény Kornél okl. kohómérnök

Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály

Buda Ernő okl. bányamérnök, tiszteleti tag

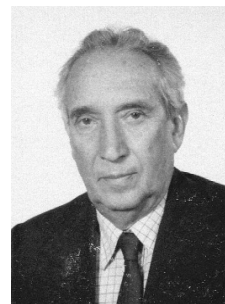
dr. Kun Béla

Podányi Tibor

Buda Ernő

Kemény Kornél

50 éves egyesületi tagságért SÓLTZ VILMOS emlékérem kitüntetésben részesült

Bányászati Szakosztály

Bérces László okl. bányamérnök
Borlai Károly okl. bányamérnök
Bruzsa Ferenc okl. bányamérnök
Burján Andor okl. bányamérnök
Cziczlavicz Lajos okl. bányamérnök
Dénes Ottó okl. bányamérnök
Erdős József okl. bányamérnök
Gádori Vilmos okl. bányamérnök
Gyórfi Lajos okl. bányamérnök
Dr. Horn János okl. olajmérnök, okl. gazdasági mérnök,
okl. szakközgazda
Horváth József okl. bányamérnök
Jenet Mihály okl. bányamérnök
Kaló János okl. bányamérnök
Kárpáti Jenő okl. bányamérnök
Kerner József okl. bányagazdasági mérnök
Koleszár Gyula okl. bányamérnök
Kóvári László okl. bányamérnök
Nagy Gyula okl. bányamérnök
Dr. Patvaros József okl. bányamérnök
Rumpler Lajos okl. bányamérnök
Dr. Szalai László okl. bányamérnök
Szűcs Imre okl. bányamérnök
Tóth József okl. bányamérnök
Töröcsik István okl. bányamérnök
Törzsök Imre okl. bányamérnök
Vedrődi Antal okl. bányamérnök
Zala Alfréd okl. bányamérnök

Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály

Hangyál János okl. olajmérnök, tiszteleti tag
Krizsek Árpád mélyfúrás technikus

Vaskohászati Szakosztály

Csomós Zoltán okl. kohómérnök
Gáspár Jenő okl. kohómérnök
Grega Oszkár kohászatechnikus
Dr. Herendi Rezső okl. kohómérnök
Dr. Mezei József okl. kohómérnök
Sütő Zoltán gépész üzemmérnök

Fémkohászati Szakosztály

Dr. Czeglédi Béla okl. kohómérnök
Horváth Csaba okl. kohómérnök
Kaptay György okl. kohómérnök
Pálovits Pálné okl. vegyész mérnök

Öntészeti Szakosztály

Karancz Ernő okl. kohómérnök
Szj Zoltán okl. kohómérnök

Egyetemi Osztály

Dr. Bíró Attila okl. kohómérnök
Dr. Mating Béla okl. olajmérnök
Dr. Salamon Miklós okl. bányamérnök
Simon Sándor okl. bányamérnök

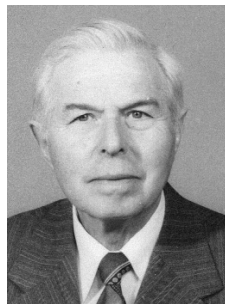
**Bányászati
Szakosztály**

Bérces László

Borlai Károly

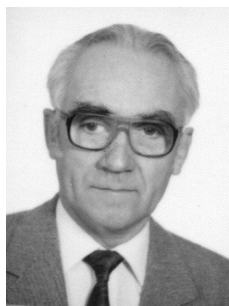
Bruzsa Ferenc

Burján Andor

Cziczlavicz Lajos

Dénes Ottó

Erdős József

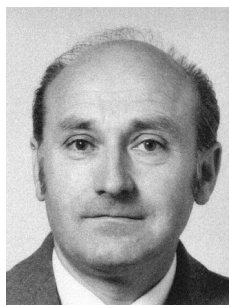
Gádori Vilmos

Gyórfi Lajos

dr. Horn János

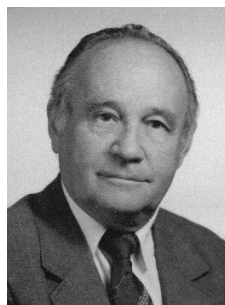
Horváth József

Jenet Mihály

Kaló János

Kárpáti Jenő

Kerner József

Koleszár Gyula

Kővári László

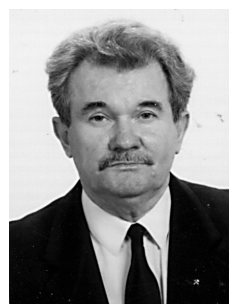
Nagy Gyula

Rumpler Lajos

Dr. Szalai László

Szűcs Imre

Tóth József

Töröcsik István

Törzsök Imre

Vedródi Antal

Zala Alfréd

*Kőolaj, Földgáz
és Vízbányászati Szakosztály*

Hangyál János

Krizsek Árpád

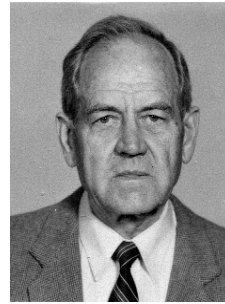
*Vaskohászati
Szakosztály*

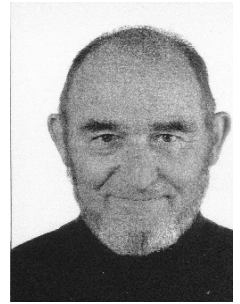
Csomós Zoltán

Gáspár Jenő

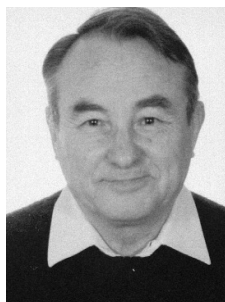
Grega Oszkár

Dr. Herendi Rezső

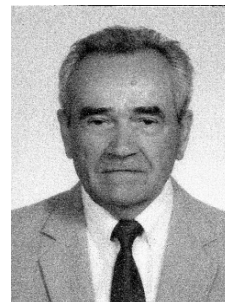

Dr. Mezei József

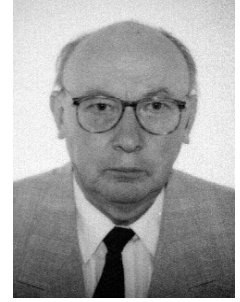

Süttö Zoltán

*Fémkohászati
Szakosztály*

Dr. Czeglédi Béla

Horváth Csaba

Kaptay György

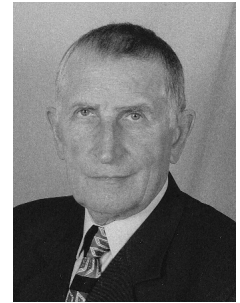

Pálovits Pálné

*Öntészeti
Szakosztály*

Karancz Ernő

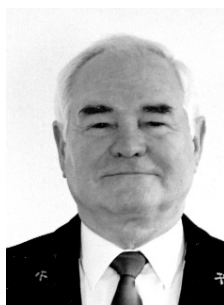

Szió Zoltán

*Egyetemi
Osztály*

Dr. Salamon Miklós

Simon Sándor

Bányászati Szakosztály

Bakos Gábor okl. bányamérnök
Baranyai Lajos bányatechnikus
Baranyi István okl. bányamérnök
Bárdos Bartók Miklós okl. geológus mérnök
Bátai József okl. bányamérnök
Beck József okl. bányamérnök
Bíró Aladár okl. bányagépezsmérnök
Bobál István bányatechnikus
Dr. Bodrogi Jenő okl. bányamérnök
Bolyky Zoltán okl. bányamérnök
Csethe András okl. bányamérnök
Demeter Tibor okl. bányamérnök
Dospoly József bányatechnikus
Dubóczky Gábor okl. bányamérnök
Erdélyi Attila okl. bányamérnök
Farkas Béla okl. földmérő mérnök
Farkas Sándorné Dr. Darányi Ida okl. geológus mérnök,
okl. hidrogeológus
Dr. Gagy Pálffy András okl. bányamérnök
Gajdócsi János okl. bányamérnök
Gerentsér Imre okl. bányamérnök
Gönczi János okl. bányagépezsmérnök
Hergenróder György elektrotechnikus
Jobb József okl. földmérő mérnök
Juhász Attila okl. bányamérnök
Dr. Karácsony László okl. bányagépezsmérnök
Dr. Kemény Gyula okl. bányamérnök
Keresztes László okl. földmérő mérnök
Kiss László okl. bányamérnök
Klemencsics István okl. erdőmérnök
Dr. Kovács István okl. olajmérnök
Kramár Tibor okl. bányamérnök
Landgráf János id. okl. bányamérnök
Dr. Ládai Jenő Tamás okl. bányamérnök
Lengyel Károly okl. bányamérnök
Locker József okl. villamos mérnök
Martényi Árpád Miklós okl. bányamérnök
Nagy Attila okl. bányamérnök
Nagy Attila okl. bányagépezsmérnök
Németh Géza okl. bányamérnök
Novák Géza bányatechnikus
Papp Márton okl. bányamérnök
Priegl Pál bányatechnikus
Rác Ferenc okl. bányagépezsmérnök
Dr. Reményi Gábor okl. bányamérnök, okl. közgazdász
Richter János gépésztechnikus
Sallay Árpád okl. bányamérnök
Sármay János okl. bányamérnök
Skobrák Ferenc okl. bányamérnök
Sóvágó Gyula okl. bányamérnök

Stefán Béla okl. bányamérnök
Szabó Ferenc okl. bányamérnök
Szabó László okl. bányagépezsmérnök
Szilványi Jenő okl. bányamérnök
Szomolányi Gyula okl. bányamérnök
Takácsi-Nagy András okl. bányamérnök
Toronyi Kálmán okl. bányamérnök
Tóth László okl. bányamérnök
Varga Gusztáv okl. bányamérnök

Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály

Dr. Heinemann Zoltán okl. olajmérnök
Dr. Megyeri Mihály okl. olajmérnök

Vaskohászati Szakosztály

Babus Gyula okl. kohómérnök
Bárczi Béla okl. kohómérnök
Bokros Tamás okl. kohómérnök
Böröndy Istvánné kohásztechnikus
Dallos József okl. kohómérnök
Dr. Fehér András okl. kohómérnök
Hopka László okl. kohómérnök
Longa Elemér okl. könyvvizsgáló
Proszta Ervin okl. kohómérnök
Simon Béla okl. kohómérnök
Szabó Antal gépésztechnikus
Dr. Szabó Ferenc okl. közgazdász mérnök

Fémkohászati Szakosztály

Béber Ferenc okl. kohómérnök
Börzsönyi László okl. kohómérnök
Dr. Csurbakova Tatjana okl. kohómérnök
Ferling György okl. villamosmérnök
Jakab Miklós okl. kohómérnök
Lorge György okl. kohómérnök
Mészáros József okl. kohómérnök
Németh József okl. kohómérnök
Pap László kohásztechnikus
Dr. Solymár Károly okl. vegyész mérnök
Szentpéteri Péter okl. kohómérnök

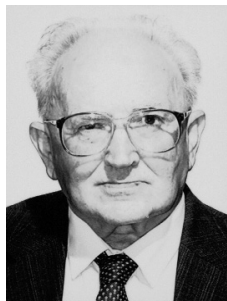
Öntészeti Szakosztály

Csire István öntész üzemmérnök
Mühl Nándor okl. kohómérnök
Solymosi Tibor öntő technikus

Egyetemi Osztály

Dr. Bohus Géza okl. bányamérnök
Dr. Somosvári Zsolt okl. bányamérnök
Szepessy Andrásné okl. kohómérnök

**Bányászati
Szakosztály**

Bakos Gábor

Baranyai Lajos

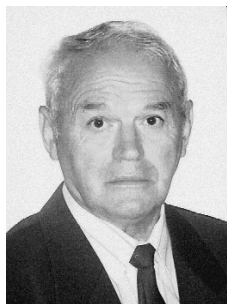
Baranyi István

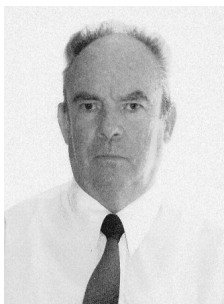
Bárdos Bartók Miklós

Bártai József

Beck József

Bíró Aladár

Bobál István

Dr. Bodrogi Jenő

Bolyky Zoltán

Csethe András

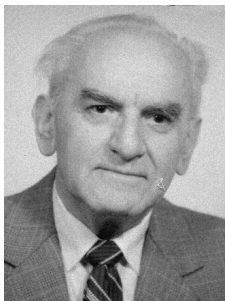
Demeter Tibor

Dubóczky Gábor

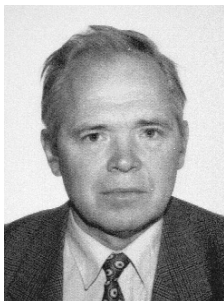
Erdélyi Attila

Farkas Béla

*Farkas Sándorné
dr. Darányi Ida*

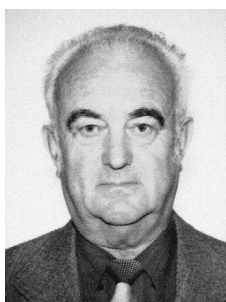
dr. Gagyí Pálffy András

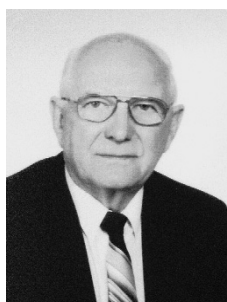
Gajdócsi János

Gönczi János

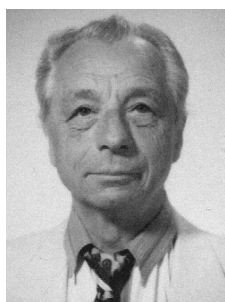
Hergenröder György

Jobb József

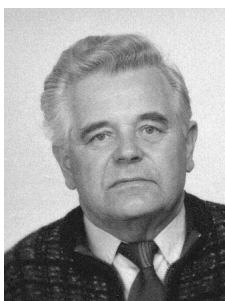
Juhász Attila

Dr. Karácsony László

Dr. Kemény Gyula

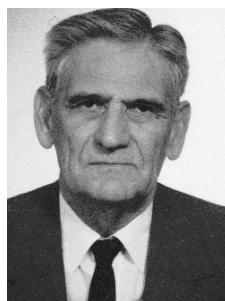
Keresztes László

Kiss László

Klemencsics István

Dr. Kovács István

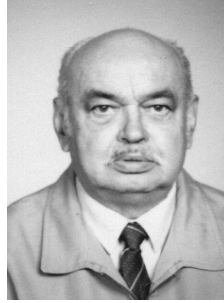
Kramár Tibor

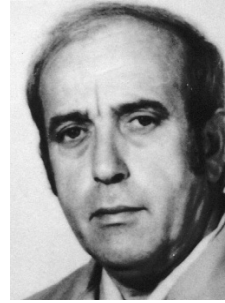
Landgráf János

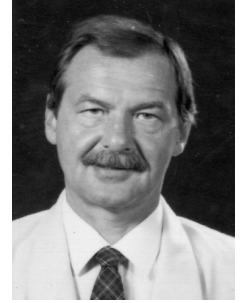
Dr. Ládai Jenő Tamás

Lengyel Károly

Locker József

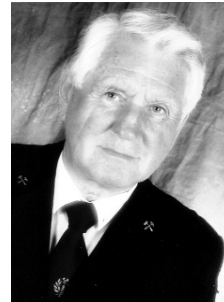
Martényi Árpád

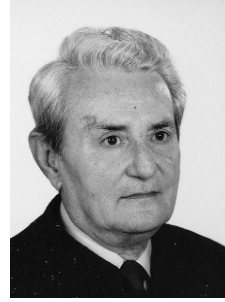
Nagy Attila

Nagy Attila

Novák Géza

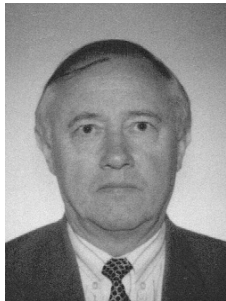
Papp Márton

Priegl Pál

Rácz Ferenc

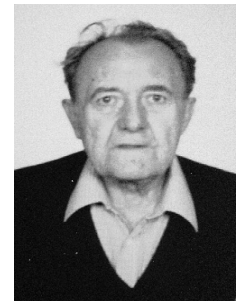
Dr. Reményi Gábor

Richter János

Sallay Árpád

Sármai János

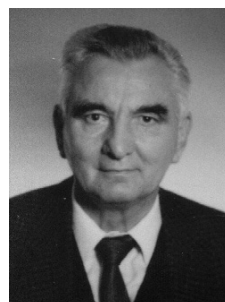
Skobrák Ferenc

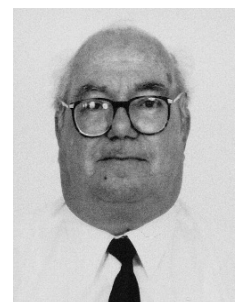
Sívágó Gyula

Stefán Béla

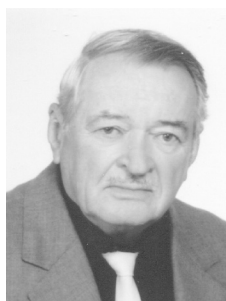
Szabó Ferenc

Szabó László

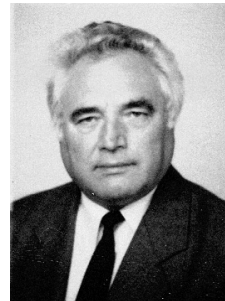
Szilványi Jenő

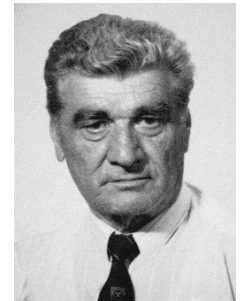
Szomolányi Gyula

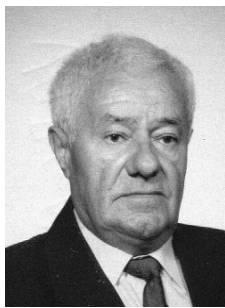
Takácsi-Nagy András

Toronyi Kálmán

Tóth László

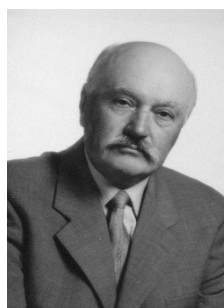

Varga Gusztáv

*Kőolaj, Földgáz
és vízbányászati
Szakosztály*

Dr. Heinemann Zoltán

dr. Megyeri Mihály

*Vaskohászati
Szakosztály*

Babus Gyula

Bokros Tamás

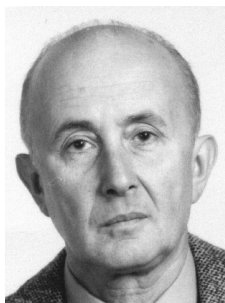
Böröndy Istvánné

Dr. Fehér András

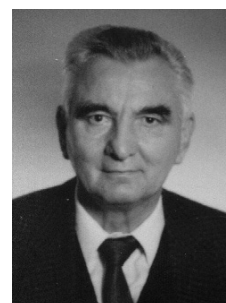
Longa Elemér

Prosz Ervin

Szabó Antal

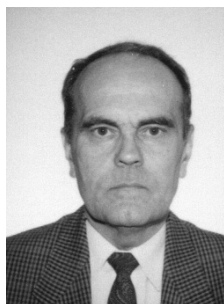

Dr. Szabó Ferenc

*Fémkohászati
Szakosztály*

Béber Ferenc

Börzsönyi László

Dr. Csurbakova Tatjana

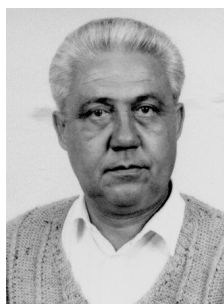
Ferling György

Jakab Miklós

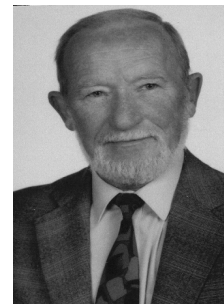
Lorge György

Németh József

Dr. Solymár Károly

Szentpéteri Péter

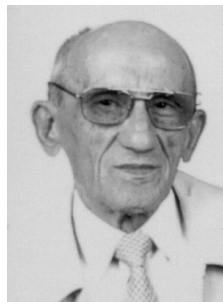
*Öntészeti
Szakosztály*

Csire István

Mühl Nándor

Solymosi Tibor

*Egyetemi
Osztály*

Dr. Bohus Géza

Dr. Somosvári Zsolt

A Mindentudás Egyeteme Miskolcon

2003. szeptember 24-én a Miskolci Egyetemen került sor a Mindentudás Egyeteme előadássorozat újabb felvételére.

2002. szeptember 16-án indult útjára a hazai tudományos ismeretterjesztés talán legmerészebb vállalkozása: A Magyar Tudományos Akadémia szakmai együttműködésével és két társaság jelentékeny támogatásával a magyar tudomány legjobb képviselői tartanak előadásokat a legkülönbözőbb tudásterületek legégetőbb közérdekű kérdéseiről és vitatják meg azt a hallgatósággal. Az ötletet Yves Michaud francia műtörténész és média-kutató által megvalósított program adta, amely a legkorszerűbb tudást a legkorszerűbb információs és kommunikációs technológiák alkalmazásával kötötte össze.

Az előadások nyilvánosak és ingyenesek, azonban a nagy érdeklődés miatt előzetes regisztráció ajánlatos.

Dr. Kovács Ferencnek, az MTA r. tagjának, tanszékvezető egyetemi tanárnak a „Meddig és mit bányászunk?” c. előadás nemcsak az egyetem egyik legna-

gyobb termék zsúfolásig megtöltő hallgatóság, hanem kivetítőn keresztül még többszáz érdeklődő kísérhette figyelemmel.

Az egyórás előadás keretében az előadó vetített képeken mutatta be a bányászat helyzetét hazánkban és a világban, majd részletesen szolt a környezetvédelmi kérdésekről is, bemutatva hatásait a villamosenergiatermelésre.

Az előadást a kérdések követték, melyben a hazai lignitbányászat, a rádióaktív hulladék elhelyezése és a megújuló energiaforrások kérdésfelvetőit kaptak részletes, nagy szakmai tartalommal bíró választ.

A televízió a felvételt várhatóan 2003. december hónapban mutatja be.

Az előadás anyaga a Mindentudás Egyeteme weboldalán (www.mindentudasegyeteme.hu) található meg.

Dr. Horn János

BSZ honlap

2003. július 7-étől működik a Magyar Bányászati Szövetség honlapja: www.mabsz.hu elérhetőséggel.

Dr. Zoltay Ákos

Főtitkári beszámoló

Az OMBKE 2002. évi tevékenysége az egyesület alapításának 110 éves évfordulója jegyében zajlott. Az év során az előre kitűzött terveinknek megfelelően a korábbi évekhez képest nagyobb súlyt tudtunk helyezni a közhasznúsági céljainknak megfelelő szakmai tevékenységeinkre, rendezvényeinkre.

I. Közhasznú tevékenység

Egyesületünk a 91. küldöttgyűlés óta eltelt egy évben számos központi és helyi rendezvényt szervezett, melyek közül kiemelendők a következők:

- Sopronban rendeztük meg május 24-26-án a Központi Bányászati Múzeummal közösen a már hagyományossá vált Bányász- Kohász- Erdész Találkozót, több mint ötszáz fő részvételével.
- Május 29-én előadásokkal és mint társszervezők vettünk részt Bécsben a “Bányászat, Kohászat és a 3. Évezred” nemzetközi kongresszuson és ICSOBA konferencián.
- Ugyancsak május 29-én volt “A bányászat és kohászat az EU csatlakozás előtt” című konferencia.
- Június 10-12-én Balatonfüreden nagy sikerrel rendeztük meg a VI. Clean Steel vaskohászati nemzetközi konferenciát.
- Az Európai Bányász és Kohász Szövetség meghívására június 21-23-án 150 fővel vettünk részt az ausztriai Arnoldsteinben a 12. Európai Knappen- und Hütten-tag rendezvényein.
- Augusztus 30-31-én az Egyetemi Osztály több mint 100 fő részvételével megrendezte a Kohászati Kutatások c. konferenciát.
- Szeptember 12-14. között az elmúlt év legkiemelkedőbb egyesületi rendezvénye volt Selmecebányán a hagyományos Szalamander ünnepség. Egyesületünk közel ötszáz fővel vett részt és egyúttal a hajdani Akadémia épületében ünnepélyes választmányi ülésen emlékezett meg az OMBKE megalapításának 110. évfordulójáról.
- A szintén 110 éves évfordulójukat ünneplő szlovák és lengyel bányászati egyesülettel közös konferencián vettünk részt.
- A selmecebányai Óvárban felavattuk a helyreállított magyar Honvéd szobrot.
- A Vaskohászati Szakosztály szeptember 12-13-án a hagyományos XIV. Nyersvas és Acélgyártó Konferenciát rendezte meg Széplakon.
- Szeptember 19-én ünnepelte az Öntészeti Szakosztály a megalakulásának 50 évfordulóját. Ebből az alkalmából megjelent a szakosztály 50 éves történetét összefoglaló kiadvány.
- A Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály október 10-12-én Balatonfüreden rendezte meg a XXV. Nemzetközi Olajipari Konferenciát és Kiállítását.
- A Miskolci Egyetemen október 15-én rendeztük meg az „Öntészeti Kutatások 2002” konferenciát 70 fő részvételével.
- A Szent Borbála központi ünnepséget, mint “I. Bányász - Kohász Napot” a DUNAFERR Rt. támogatásával Dunaujvárosban tartottuk.
- A társadalmi események közül megemlítendő a 2003. február 8-án Lillafüreden megrendezett Bányász-Öntő Bál.
- Helyi szervezeteink saját adottságaik adta lehetőségeken belül tevékenykedtek. Megtartották a helyi szervezetek üléseit, szakmai rendezvényeket, klubnapokat, szakmai kirándulásokat, szakestélyeket tartottak és megemlékeztek elődeinkről. Részt vettek a bányásznapi ünnepségeken és több helyen megemlékeztek Szent Borbála napjáról.
- Megalakult a Gázszállítási helyi szervezet, a Kőolaj- Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály budapesti szervezete, valamint a Kő-kavics és Ásványbányászati Szakcsoport.
- Tovább folytattuk az egyetemi ifjúság megnyerését az egyesületbe való belépésre. Ennek érdekében az Egyetemi Osztály tagjai előadásokat tartottak az egyesületről és ezeken az előadásokon a hallgatónak alkalmuk volt belelapozni lapjainkba is. Régóta nem látott létszámot tudhatunk magunk mögött egyetemi hallgatókból.
- Az OMBKE bizottságai rendszeresen működtek.
- A Bányászati és Kohászati Lapok mindhárom szaklapja folyamatosan megjelent: a Kohászat és a Kőolaj és Földgáz 6-6, a Bányászat pedig 5 számmal. A lapok kiadása összhangban volt a beérkezett cikkállománnyal.
- A 91. küldöttgyűlés határozatának megfelelően az egyesület az illetékes szakszervezetek vezetőit és szakmai szövetségek támogatását kérve kezdeményezte a gazdasági és közlekedési miniszternél, hogy a Szent Borbála érmet kohászoknak is lehessen adományozni. A korábbi miniszteri rendelet módosításával 2002. december 4-én már öt kohász szakember részesülhetett ebben a kitüntetésben.
- Az egyesület helyiségei egy helyre, a Fő utcába költöztek, ahol mind a kis, mind a nagy létszámú tanácskozások otthonos környezetben tarthatók meg.
- Taglétszámunk 2002-ben 3597-ről 3665 főre, vagyis 68 fővel növekedett. Külön kiemelendő a Kőolaj- Földgáz- és Vízbányászati Szakosztálynál a 40 fős létszámnövekedés a gázszállítási szakcsoport, mint helyi szervezet megalakulása kapcsán. Tagjaink közül 1705 fő (46,5%) nyugdíjas és 135 fő (3,7%) tanuló. Tagjaink negyede 70 éven felüli.
- Az egyesülettel szembeni kötődés jelének véljük, hogy az elmúlt időszakban növekedett a tagdíjfizetési fegyelem, továbbá tagjaink bizalmából kb. 1,8 M Ft-tal nagyobb összeget ajánlottak fel a személyi jövedelemadó 1%-ából.
- Nemzetközi kapcsolataink közül kiemelendő a szlovák és erdélyi kapcsolatok ápolása.
- Szoros együttműködésről tudunk beszámolni az egyesület és a szakmáinkat képviselő múzeumok között. Közös rendezvényeket szerveztünk a soproni Központi Bányászati Múzeummal, az Öntődei Múzeummal, a rudabányai Érc-és Ásványbá-

- nyászati Múzeummal és a zalaegerszegi Olajipari Múzeummal. A küldöttgyűlés alkalmával a Salgótarjáni Bányászati Múzeumot tekintettük meg.
- A választmány az előző küldöttgyűlés óta négyszer ülésezett. A választmány határozatait az egyesületi lapokban és az OMBKE internetes honlapján közzé tettük.
 - További erőfeszítéseket kell tennünk az egyesületi lapok egységes szemléletű megjelentetésében és a szakmai továbbképzésben való aktív részvétel területén.

II. Az OMBKE gazdálkodása

Az egyesület választmánya arról számolhat be a tagságnak, hogy az OMBKE a 2002. évben a közhasznú társadalmi egyesületekről szóló törvény és az alapszabályban meghatározott feltételek szerint működött és gazdálkodása eredményes volt. A gazdálkodás a terv szerint alakult.

A cél az előző évben megteremtett pénzügyi egyensúly megtartása volt. A 2002. év lezárása után megállapíthatjuk, hogy szakmai célkitűzéseinket úgy sikerült megvalósítani, hogy kiadásaink nem haladták meg bevételeinket. Az egyesület az év során minden köztartozását rendezte és nincs határidőn túli kifizetetlen számlája.

Az egyesület 2002. évi gazdálkodását a következő főbb mérlegadatok jellemzik:

	2001 (ezer Ft)	2002 (ezer Ft)
Mérleg főösszeg	32.436	22.381
Összes bevétel	83.814	84.450
Összes kiadás	83.716	84.320
Eredmény	+98	+130

Bevételek	ezer Ft
Egyéni tagdíj	11.342
Jogi tagdíj, adomány, laptámogatás	24.541
SZJA 1%	3.778
MTESZ támogatás	1.657
Pályázatok	798
Rendezvények bevétele	33.890
Egyéb bevételek	8.444
Összesen	84.450

Ráfordítások	ezer Ft
BKL megjelentetése	16.356
Konferenciák, rendezvények	32.933
Kiadványok	5.628
Egyesület közös működési költsége	14.814
Helyi szervezetek működési költsége	2.819
MTESZ tagdíj, bérleti díj	6.177
Egyéb közös költségek	5.059
Értékcsökkenés	534
Összesen:	84.320

Az egyéni tagdíjakból származó bevétel a 2001. évi 10.300 E Ft-ról 11.342 E Ft-ra növekedett. A befizetett egyéni tagdíjak 2%-kal haladták meg az éves tervben előirányzott összeget, mivel többen pótolták az előző évben be nem fizetett tagdíjukat is.

Tagjaink bizalmából a személyi jövedelemadó 1%-ából származó bevétel 2002-ben 3.778 E Ft volt az előző évi 2.023 E Ft-tal szemben.

67 pártoló jogi tagunk jogi tagdíj, adomány, vagy laptámogatás formájában az elmúlt évben összesen 24.541 E Ft-tal támogatta egyesületünket. Ez 243 ezer forinttal volt kevesebb, mint az azt megelőző évben. Az egyesület vezetői több pártoló céget személyesen is felkerestek és sikerült a korábbi megállapodásokat felújítani. Pártoló tagjainknak megköszönve eddigi támogatásaikat, kérjük, hogy továbbra is segítsék egyesületi céljaink megvalósítását!

Megoldásra vár az egyesületi lapok költségeiben lévő tartalékokat feltárva a lapok kiadási költségeinek csökkentése. Az OMBKE-nek - élve kiadói jogával - továbbra is keresnie kell az egyesületi lapok megjelentetési költségei csökkentési lehetőségeit. Erre az a körülmény is rákényszerít bennünket, hogy 2003-ban a laptámogatások várható bevétele az előző évekhez képest kisebb lesz.

Azáltal, hogy az egyesület elfoglalta az őt megillető helyiségeket a Fő utcában, az OMBKE tulajdonában lévő, Múzeum-körúti ingatlant három évre nyelvtanítási célra bérbbe adtuk. A fenntartási költségek megtakarítása, valamint a bérleti díj az egyesület számára évente 3 M Ft eredményt jelent.

Összességében az OMBKE 2002-ben mind közhasznú céljainak megvalósítása, mind gazdálkodási szempontból eredményes évet zárt.

III. A 91. Küldöttgyűlés határozatainak végrehajtása

1. Határozat:

Mindazon rendezvények az egyesület keretei között valósultak meg, melyek szervezése a 91. küldöttgyűlést követően kezdődött meg.

2. Határozat:

Az egyesület folyamatosan keresi a lehetőségeket, hogy részt vegyen az állami döntések előkészítésében. A jelenlegi döntéselőkészítési folyamat azonban igen szűk lehetőséget ad a civil szervezetek számára.

Egyesületünk választmánya a legnagyobb pártoló tagvállalatunk, a MOL Rt. üzleti stratégiáját, már annak megjelenése másnapján a társaság elnök-vezérigazgatójától ismerhette meg és vitathatta meg.

A Kőolaj, -Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály a "földgáz törvény" előkészítése során tett észrevételeket.

A Bányászati Szakosztály újból létrehozta a Gazdaságpolitikai Szakcsoportot, melynek feladata, hogy más érdekvéleményi szervezetekkel is együttműködve keresse a szakmai-közgazdasági döntéselőkészítési folyamatokban való közreműködést.

A Bányász Fórum keretében vizsgálatok folytak, hogy a közvélemény számára milyen formában lehetne szakmáinkról valós, pozitívabb képet adni.

3. Határozat:

A BKL lapok expedálását korszerűsítettük, mely kis mértékű költségmegtakarítást eredményezett. Az egyesület 2003. évi tervében a lapmegjelentetési költségek csökkentése érdekében két lapszámot a három szakmai lap összevonásával közösen adunk ki. A Magyar Bányászati Szövetség felajánlotta, hogy közös kiadás esetén anyagilag támogatja a BKL Bányászat kiadását. A választmány határozata alapján az MBSZ-szel széleskörű együttműködés kialakítását tűztük ki célul, az együttműködő felek önállóságának és az OMBKE kiadói jogának megtartása mellett.

Nem léptünk előbbre a három egyesületi lap egységes arculatának kialakítása és a kiadói, nyomdai tevékenység szervezése területén.

Az egységes szervezés alapjait lehetővé tevő alapszabályi változtatások a 92. küldöttgyűlés anyagában szerepelnek.

4. Határozat:

Az egyesület az illetékes szakszervezetek és szakmai szövetségek támogatását kérve kezdeményezte a gazdasági és közlekedési miniszternél, hogy a Szent Borbála érmet kohászok is kaphassák. A korábbi miniszteri rendelet módosításával 2002. december 4-én már öt kohász szakember részesülhetett ebben a kitüntetésben. Egyesületünk kezdeményezésére a Szent Borbála nap egyúttal Bányász-Kohász Nap.

Meggyezés született arra, hogy a jövőben a Szent Borbála ünnepséget az OMBKE, a MBSZ és a BDSZ közösen szervezik.

5. Határozat

A Múzeum körüti ingatlant három évre bérbe adtuk. A bérlő az ingatlant saját költségére felújította. Az ingatlan elidegenítésére nem kényszerültünk, az továbbra is az egyesület tulajdonát képezi.

6. Határozat

A Fő utcai helyiségeket az egyesület kiemelkedő személyiségeiről neveztük el, és dr. Horn János bányamérnök valamint dr. Hatala Pál kohómérnök adományából táblákkal jelöltük az alábbiak szerint:

MIKOVINY TANÁCS TEREM
SELMECI TEREM
DR. PAPP SIMON TEREM
FALLER SZOBA
PÉCH ANTAL TEREM

Budapest, 2003. április 15.

Kovacsics Árpád főtitkár

Kosáry Domokos köszöntése

2003. június 26-án a Magyar Tudományos Akadémia tudós klubjában zártkörű ünnepségen és fogadáson köszöntötték a selmecebányai születésű *Kosáry Domokos* akadémikust, az Akadémia volt elnökét *90. születésnapja* alkalmával. Az ünnepségen az MTA vezető tisztségviselőin kívül megjelent *Mádl Ferenc* akadémikus, köztársasági elnök, *Göncz Árpád* volt köztársasági elnök, *Glatz Ferenc* akadémikus, az MTA korábbi elnöke, *Hiller István* a Nemzeti Kulturális Örökség minisztere, *Hámori József* akadémikus, a Nemzeti Kulturális Örökség korábbi minisztere, több korábbi kormánytag, egyetemi rektorok, *Michelberger Pál* akadémikus, a MTESZ exelnöke továbbá a tudományos és kulturális élet néhány neves személyisége.

Az ünnepségen az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület képviselőjében *Tolnay Lajos* elnök és *Gagyí Pálffy András* ügyvezető igazgató is részt vett.

A baráti hangvételű ünnepi köszöntőt *Vizy E. Szilveszter* akadémikus, az MTA elnöke tartotta, a Kormány nevében pedig egykori tanítványa, *Hiller István* miniszter köszöntötte *Kosáry Domokost*.

Tolnay Lajos az ünnepeltnek *Péché Antal* emlékérmét adott át a következő szavakkal:

"A szülővárosában, Selmecebányán 111 éve alakult Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület mintegy négyezer tagja nevében köszöntöm *Kosáry urat* 90. születésnapja alkalmával. Egyesületünk a selmeci hagyományok ápolásának elismeréseképpen, a dédapjáról, egyesületünk egyik alapítójáról és 136 éves szakmai folyóiratunk első főszerkesztőjéről elnevezett *Péché Antal emlékérmét* adományozza Akadémikus Úrnak. Kívánunk jó egészséget, hosszú életet és a *Péché Antal* által meghonosított magyar bányász- és kohász köszöntéssel: *Jó szerencsét!*"

Az OMBKE honlapjáról

számoló az Egyesület vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad. A közhasznúsági jelentés a közhasznú egyszerűsített éves beszámoló adataival összhangban van.”

A) Számviteli beszámoló

Az OMBKE, mint kettős könyvvitelt vezető közhasznú társadalmi egyesület beszámolójának **2002. évi MÉRLEGE** a következő:

Sorszám	A TÉTEL MEGNEVEZÉSE	ELŐZŐ ÉV 2001 (E Ft)	TÁRGYÉV 2002 (E Ft)
1.	A. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK (2.-5. sorok)	17.781	17.453
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	70	
3.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	12.695	12.437
4.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK		
5.	IV. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK ÉRTÉKHELYESBÍTÉSE	5.016	5.016
6.	B. FORGÓESZKÖZÖK (7.-10. sorok)	14.344	4.928
7.	I. KÉSZLETEK	398	305
8.	II. KÖVETELÉSEK (8.-9. sorok)	1.650	802
9.	III. ÉRTÉKPAPÍROK		
10.	IV. PÉNZESZKÖZÖK	12.296	3.821
11.	C. AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	311	
12.	ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN (1.+6.+11. sorok)	32.436	22.381
13.	D. SAJÁT TŐKE	19.684	19.814
14.	I. INDULÓ TŐKE		
15.	II. TŐKEVÁLTOZÁS / EREDMÉNY	14.569	14.668
16.	III. LEKÖTÖTT TARTALÉK		
17.	IV. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	5.016	5.016
18.	V. TÁRGYÉVI EREDMÉNY KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGBŐL	99	- 693
19.	VI. TÁRGYÉVI EREDMÉNY VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉGBŐL		+ 823
20.	E. CÉLTARTALÉK		
21.	F. KÖTELEZETTSÉGEK (22.-23. sorok)	8.382	841
22.	I. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK		
23.	II. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	8.382	841
24.	G. PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	4.370	1.726
25.	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN (13.+20.+21.+24. sorok)	32.436	22.381

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 2002. évi közhasznúsági jelentése

Az 1892-ben alapított Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (1027 Budapest, Fő u. 68.) 2002-ben a közhasznú társadalmi egyesületekről szóló törvény és az alapszabályban meghatározott szabályok szerint működött.

Az Egyesület bírósági bejegyzésének száma: 13.PK.60.434/1989/16, közhasznú bírói végzés száma: 416/1999. március 10.

A közhasznú tevékenysége a következőkre terjed ki:

- tudományos tevékenység, kutatás,
- nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés,
- szakmai kulturális tevékenység,
- műemlékvédelem,
- környezetvédelem,
- a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység,

– az euroatlanti integráció elősegítése.

Vállalkozási tevékenységet az Egyesület csak közhasznú céljainak érdekében, azokat nem veszélyeztetve végez.

A könyvelés módja: kettős könyvvitel. Adószám: 19815912-2-41

A 2002. évről szóló közhasznú mérlegbeszámolót *Boza István*, az Egyesület könyvvizsgálója elfogadó nyilatkozatával hitelesítette:

„A könyvvizsgálat során az Egyesület közhasznú egyszerűsített éves beszámolóját, annak részeit és tételeit, azok könyvelési és bizonylati alátámasztását az érvényes nemzeti könyvvizsgálati standardokban foglaltak szerint felülvizsgáltam, és ennek alapján elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztem arról, hogy a közhasznú egyszerűsített éves beszámolót a számviteli törvényben foglaltak és az általános számviteli elvek szerint készítették el. A közhasznú egyszerűsített éves be-

Eredménykimutatás

Sor- szám	A TÉTEL MEGNEVEZÉSE	ELŐZŐ ÉV 2001 (E Ft)	TÁRGYÉV 2002 (E Ft)
1.	A. ÖSSZES KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉG BEVÉTELE (1.+2.+3.+4.+5.)	83.814	83.382
2.	1. KÖZHASZNÚ CÉLÚ MŰKÖDÉSRE KAPOTT TÁMOGATÁS	2.023	9.914
3.	a) alapítótól		
4.	b) központi költségvetéstől		
5.	c) helyi önkormányzattól		
6.	d) egyéb, ebből 1% SZJA: 3.779	2.023	9.914
7.	2. PÁLYÁZATI ÚTON ELYNERT TÁMOGATÁS	8.350	10.455
8.	3. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGBŐL SZÁRMAZÓ BEVÉTEL	49.290	42.850
9.	4. TAGDÍJBÓL SZÁRMAZÓ BEVÉTEL	20.976	19.166
10.	5. EGYÉB BEVÉTEL	3.175	997
11.	B. VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉG BEVÉTELE		1.068
12.	C. ÖSSZES BEVÉTEL (A.+B.)	83.814	84.450
13.	D. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉG RÁFORDÍTÁSAI (1.+2.+3.+4.+5.+6.)	83.715	84.075
14.	1. ANYAGJELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK	3.611	3.540
15.	2. SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK	23.628	10.980
16.	3. ÉRTÉKCSÖKKENÉSI LEÍRÁS	766	489
17.	4. EGYÉB RÁFORDÍTÁSOK	55.710	69.066
18.	5. PÉNZÜGYI MŰVELETEK RÁFORDÍTÁSAI		
19.	6. RENDKÍVÜLI RÁFORDÍTÁSOK		
20.	E. Vállalkozási tevékenység ráfordításai		245
21.	1. ANYAGJELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK		
22.	2. SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK		45
23.	3. ÉRTÉKCSÖKKENÉSI LEÍRÁS		200
24.	4. EGYÉB RÁFORDÍTÁSOK		
25.	5. PÉNZÜGYI MŰVELETEK RÁFORDÍTÁSAI		
26.	6. RENDKÍVÜLI RÁFORDÍTÁSOK		
27.	F. ÖSSZES RÁFORDÍTÁS (D.+E.)	83.715	84.320

Tájékoztató adatok (E Ft)

A. SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK	10.980
1. BÉRKÖLTSÉG	4.939
ebből: - megbízási díjak	226
- tiszteletdíjak	
2. SZEMÉLYI JELLEGŰ EGYÉB KIFIZETÉSEK	4.074
3. BÉRJÁRULÉKOK	1.967
B. AZ EGYESÜLET ÁLTAL NYÚJTOTT TÁMOGATÁSOK	0

Kimutatás a kapott támogatásokról

TÁMOGATÓ MEGNEVEZÉSE	TÁMOGATOTT CÉL	TÁMOGATÁS ÖSSZEGE (E Ft)		VÁLTOZÁS	
		előző évi	tárgyévi	%	E Ft
Központi költségvetési szerv					
Elkülönített állami pénzalap	Közhasznú cél	8.075	2.655	- 329	- 5.420
Helyi önkormányzat és szervei					
Kisebbségi települési önk.					
Települési önkorm. társulása					
Magánszemély	Közhasznú cél				
Egyéni vállalkozó					
Jogi személyiségű gazdasági társaság	Közhasznú cél	2.993	13.935	+ 466	+ 10.942
Jogi személyiség nélküli társaság					
Közhasznú szervezet					
SZJA 1%-a (APEH)	Közhasznú cél	2.023	3.779	+ 187	+ 1.756
Egyéb	Közhasznú cél	450			- 450
Összesen		13.541	20.369	+ 150	+ 6.828

2002. évi Kimutatás a vagyon felhasználásáról

MEGNEVEZÉS	ELŐZŐ ÉV E Ft	TÁRGY-ÉV E Ft	VÁLTOZÁS		MEG-JEGYZÉS
			%	E Ft	
Induló tőke					
Tőkeváltozás	14.668	14.798	101	130	
Tőkeváltozásra ható tényezők					
közhasznú tevékenység tárgyévi eredménye	+ 99	+ 130	131	31	
vállalkozási tevékenység tárgyévi eredménye		+ 823		+ 823	
egyéb					

2002. évi Kimutatás a vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatásokról

JUTTATÁS MEGNEVEZÉSE	JUTTATÁS ÖSSZEGE E Ft		ELTÉRÉS	
	előző évi	tárgyévi	%	E Ft
Cél szerinti pénzbeli kifizetések				
Természetbeni juttatások				
SZJA mentes				
SZJA köteles				
Értékpapír juttatások				
Tiszteletdíjak, megbízási díjak				
Költségtérítések	17	93	547	76
Adott kölcsönök összege				
kamatmentes kölcsönök				
Egyéb juttatások				
Összesen				

C) Az OMBKE vagyona 206 eFt-tal nőtt.

D) Az Egyesületnek befektetett pénzügyi eszköze nem volt.

E) Az Egyesület vezető tisztségviselőinek nyújtott költségtérítés (utazási kts.) összege: 93 E Ft.

F) Az OMBKE 2002. évi közhasznú tevékenységét a 92. küldöttgyűlésre készült főtítkári beszámoló tartalmazza, mely jelen közhasznúsági jelentés részét képezi.

Budapest, 2003. március 10.

Dr. Gagy Pálffy András
ügyvezető igazgató

Az OMBKE Alapszabályának módosítása

A 92. Küldöttgyűlés az Alapszabály alábbi módosításait fogadta el.

Az Alapszabály eddig érvényes szövegét az 1999. február 25-én, Budapesten megtartott 87. (rendkívüli) Küldöttközgyűlés hagyta jóvá, és az a BKL Bányászat 1999. évi 2. számában lekötésre került (p. 141-152). Az alábbiakban csak a módosításokat közöljük:

A 2. § Az egyesület célja és tevékenysége (1) f) pont kiegészül:
"A felnőtt oktatás keretében a szakmai képzés és továbbképzés"

A 2. § (2) g) pont kiegészül:

"A felnőtt oktatási forma keretében tevékenyen részt vesz a bányászattal és kohászattal foglalkozó vállalkozásokat érintő szakmai képzésben, átképzésben és továbbképzésben. Továbbképző, átképző tanfolyamokat szervez."

A 2. § (4) a) pontja kiegészül:

"Az egyesület a 2.§ (1) és (2)-ben részletezett célszerű tevékenységeit – a vállalkozási tevékenység kivételével – a jelen pontban előzőekben felsorolt közhasznú tevékenységi körök keretein belül végzi."

A 4. § A tagok jogai (7) pont módosul, új szöveg:

"Az egyesület tagja a bel- és külföldi kongresszusokon, konferenciákon vagy bármely szakmai rendezvényen az egyesületet az egyesület elnökének, a szakosztályt pedig az illetékes szakosztály elnökének meghatalmazásával képviselheti."

A 6. § Az egyesület szervezeti felépítése (4) pontja megváltozik, új szöveg:

"Az azonos területi (földrajzi) kötődésű egyesületi tagok szakmai érdeklődési körtől függetlenül helyi szervezetet hozhatnak létre.

Az azonos szakmai terület iránt érdeklődő tagok szakcsoportot alakíthatnak.

A helyi szervezetek és szakcsoportok megalakulását az illetékes szakosztály vezetősége hagyja jóvá.

A több szakosztály tagjaiból alakuló helyi szervezetek vagy szakcsoportok meg kell jelöljék, hogy a képviselt szakosztályokhoz való önálló kötődések megtartása mellett az adminisztrációs képviselő szemponyjából mely szakosztályhoz kívánnak tartozni."

A 9. § (2) Az egyesület küldöttgyűlésének kizárólagos hatásköre e) pontja megváltozik, új szöveg:

"az egyesület vezető tisztségviselői közül az elnök, a főtítkár és a főtítkárhelyettes, valamint az ellenőrző bizottság meg-

választása vagy visszahívása titkos szavazással, a szakosztályi küldöttgyűlés által választott szakosztályelnökök (egyesületi alelnökök) tisztségének vagy visszahívásának megerősítése, nyílt szavazással;"

A 9. § (3) második bekezdés harmadik mondata, mely a küldöttgyűlés meghirdetésével foglalkozik, a következőképpen módosul, új szöveg:

"A nyilvánossá tétel módja : az egyesület székhelyén rendszeresített hirdető tábla és az egyesület internetes honlapja"

A 9. § (5) a küldöttgyűlés határozatképessége második bekezdése első mondata után új mondat kerül kiegészítésül:

"A nem határozatképes küldöttgyűlés esetén újból összehívott küldöttgyűlés a megjelentek számától függetlenül csakis akkor határozatképes, ha arra az eredeti időpontra meghirdetett küldöttgyűlés meghívójában felhívták a figyelmet az újból összehívandó küldöttgyűlés helyének és időpontjának megjelölésével."

A 9. § (10) második mondata megváltozik, új szöveg:

"A küldöttgyűlésekről készült egységes tájékoztatót és a hozott határozatokat az egyesület szaklapjaiban és internetes honlapján közzé kell tenni."

A 10. § (2) második mondata módosul, új szöveg:

"A választmány tagjai: az elnök, az alelnökök (szakosztályelnökök), az exelnök, a főtítkár, a főtítkárhelyettes, a szakosztályok titkárai, valamint a szakosztályok által a következő irányelvek szerint választott választmányi tagok:"

A 10. § (3) o) pont módosul a választmány hatáskörével kapcsolatban, új szöveg:

"a felelős szerkesztő(k) megbízása az illetékes szakosztályok vezetőségének javaslatai alapján"

A 10. § (4) pont módosul, új szöveg:

"A választmány évente legalább kétszer tart ülést, melyek nyilvánosak."

A 10. § (5) utolsó mondata kiegészül, új szöveg:

"Az értesítéssel egy időben a választmányi ülés helyét, időpontját és napirendjét az egyesület székhelyén rendszeresített hirdetőtáblán és az egyesület internetes honlapján nyilvánossá kell tenni."

A 10. § (10) pontja utolsó mondata módosul, új szöveg:

"A határozatokat egyúttal nyilvánossá kell tenni az egyesület székhelyén rendszeresített hirdetőtáblán, valamint az egyesület internetes honlapján."

A 10. § (11) pontja módosul, új szöveg:
"A választmány működési rendjét szabályzatba kell foglalni."

A 11. § (1) pont utolsó mondata (az elnök jogköre) módosul, új szöveg:

"A bírósági nyilvántartás alapján egy személyben jogosult az egyesület cégszerű jegyzésére."

A 11. § új (4) bekezdéssel bővül az elnök jogkörét illetően:

"(4) Az egyesület elnöke a Bányászati és Kohászati Lapok felelős kiadója."

A 12. § (1) pont módosul, új szöveg:

"A szakosztályok elnökei egyúttal az egyesület alelnökei, akik az elnök megbízása alapján az elnök által meghatározott szakmai feladatkörökben helyettesítik az elnököt."

A 12. § (2) pont módosul, új szöveg:

"A leköszönő elnök a következő elnökválasztásig a választmány tagja. Az OMBKE elnökét mandátuma megszűntével élete végéig az "exelnöki" cím illeti meg."

A 13. § a főtitkár és a főtitkár helyettes jogköre az (5) ponttal bővül:

"(5) A főtitkár és a főtitkár helyettes másodmagukkal, az ügyvezető igazgatóval együtt jogosultak az egyesület cégszerű jegyzésére."

A 15. § (2) szakosztályi küldöttgyűlés kizárólagos hatásköre d) és e) pontjai elmaradnak.

("d) helyi szervezetek, szakcsoportok megalakulásának, összevonásának és megszűnésének jóváhagyása;

e) a szaklapok felelős szerkesztőinek megválasztása.")

A 16. § (3) d) pontja módosul, bővíti a szakosztály vezetőség hatáskörét, új szöveg:

"d) a helyi szervezetek, szakcsoportok megalakulásának, összevonásának és megszűnésének jóváhagyása;

a helyi szervezetek, szakcsoportok és a munkabizottságok vezetőinek beszámoltatása, a működési költségeikhez való hozzájárulás megállapítása;"

A 16. § (3) a szakosztály-vezetőség hatásköre f) pontja módosul, új szöveg:

"f) a választmány részére javaslatként az egyesületi szakmai lapok felelős szerkesztője személyére;

a szakmai lapok szakosztályt képviselő rovatvezetőjének megbízása;

a szakosztályt érintő szaklap színvonalának, valamint a felelős szerkesztő, a rovatvezető és a szerkesztőség munkájának értékelése;"

A 17. § a szakosztály elnökére és titkárára vonatkozó (1) első mondata módosul, új szöveg:

"A szakosztály elnökét, alelnökét (alelnökeit), titkárát és titkárhelyettesét a szakosztályi küldöttgyűlés választja meg, illetve hívja vissza titkos szavazással. Az egyesületi alelnöki címet is viselő szakosztályelnök tisztségének vagy visszahívásának megerősítése az egyesületi küldöttgyűlés hatáskörébe tartozik."

A 25. § az ügyvezető igazgatóra vonatkozó (1) a) kiegészül:

"Az elnök által adott írásbeli felhatalmazás alapján az egyesület ügyeiben jogosult az egyesületet hatóságoknál, a MTESZ-nél, az egyesületen kívüli szervezeteknél és személyeknél képviselni és a felhatalmazásnak megfelelő körben és korlátozással az egyesület nevében eljárni.

Az ügyvezető igazgató a főtitkárral, vagy a főtitkár helyettesével együtt, másodmagával jogosult az egyesület cégszerű jegyzésére."

26. § Határozatok és nyilvánosság (3) pontja módosul, új szöveg:

"Az egyesület a testületi szerveinek döntéseit, valamint mint közhasznú szervezet által nyújtott cél szerinti juttatásokat az egyesület székhelyén elhelyezett hirdetőtáblán, valamint az egyesület internetes honlapján hozza nyilvánosságra.

A küldöttgyűlésről készült tájékoztatót és a küldöttgyűlés határozatait az egyesület szaklapjaiban is közzé kell tenni.

Az egyesület az éves tevékenységéről készült Közhasznúsági Jelentést az internetes honlapján, valamint a következő országos megjelenésű napilapok valamelyikében közzé teszi: Népszabadság, Népszava, Magyar Nemzet."

A 29. § (1) bekezdés új mondattal bővül:

"Az egyesület 1999. április 2-ától közhasznú jogállású."

A 29. § (4) utolsó mondata megváltozik, új szöveg:

"Az alapszabály jelen szövegét a 2003. május 16-án Pécsen megtartott 92. küldöttgyűlés az 1999. február 25-én jóváhagyott és a küldöttgyűlés időpontjában érvényben lévő alapszabály módosításával hagyta jóvá. Mindaddig, míg jelen alapszabály a Fővárosi Bíróságon bejegyzésre nem kerül, az 1999. február 25-én jóváhagyott és bejegyzett alapszabály a hatályos."

Közlemény a személyi jövedelemadó 2002-ben felajánlott 1%-ának felhasználásáról

A többször módosított 1996. évi CXXXVL. törvény 6. §-ának (3) bekezdésében előírt kötelezettségünknek eleget téve a következőekben adunk számot annak a

3 778 507 Ft-nak

azaz Hárommillió-hétszázhetvennyolcezer-ötszázhet forintnak

a felhasználásáról, melyről Egyesületünk tagjai és támogatói 2003. évben 2002. évi személyi jövedelemadójukból az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület – mint kedvezményezett közhasznú egyesület – javára rendelkeztek.

A teljes összeget az OMBKE alapszabályában rögzített közhasznú tevékenységek pénzügyi támogatására használtuk fel nevezetesen:

– az egyesületi szaklapok kiadásához	2 117 590 Ft
– a bányászat és kohászat emlékeinek megőrzésére, hagyományaink ápolására és közkinccsé tételére	538 685 Ft
– a bányászok és kohászok társadalmi megbecsülésére	786 238 Ft
– a határon túli magyar szakemberekkel való kapcsolattartás ápolására	112 869 Ft
– kegyeleti költségekre	79 375 Ft
– számítógép vásárlásra	143 750 Ft

Egyesületünk minden tagja és választott tisztségviselője nevében megköszönve ezt a jelentős támogatást, kérem, hogy a jövőben is támogassák 111 éves egyesületünk célkitűzéseit.

Budapest, 2003. szeptember 4.

Dr. Tolnay Lajos, elnök

A pécsi energiatermelés koncepciója *

SOMOSI LÁSZLÓ elnök-vezérigazgató, PANNONPOWER HOLDING Rt. (Pécs)

Megtisztelőnek tartom az *Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület* felkérését az előadás megtartására. Igyekszem a legprecízebben bemutatni Önöknek azokat a megoldásokat, amelyeket a mecseki szénbányászat felhagyása során kerestünk és találtunk annak érdekében, hogy az energia-termelés és a bányászati kultúra fennmaradjon, tovább éljen.

A megoldás tulajdonképpen egy új üzleti konstrukcióban, üzleti formában ölt testet. Kollégáimmal ezt előszeretettel egyfajta útnak, üzleti modellnek nevezzük, amely sokak érdeklődésére tart számot. Előadásomban egy átalakulási folyamatot mutatok be. Az erőmű-bánya integrációtól az integrált energetikai vállalkozásá fejlődést a múlt, a jelen és a jövő logikáját követve tekintem át.

Az erőmű-bánya integrációt követően a Pécsi Erőmű egy mélyművelésű bányával – a Zobák-Béta Aknával – és két külfejtésű bányával, négy széntüzelésű blokkal működő, szenes technológiát alkalmazó erőműként hőt és villamos energiát termelt. 2000-ben a mélyművelés megszűnt, így jelenleg változatlan technológiával, a külfejtésekből érkező szénre alapozva termel az erőmű villamos-energiát a Magyar Villamos Művek Rt., hőenergiát pedig a lakosság és 22 iparvállalat részére. Egy kapcsolt hő- és villamos energiát termelő, kondenzációs kapacitásokkal is rendelkező erőműről van szó, melynek teljesítménye mintegy 200 MW. Hangsúlyozom, hogy magunk mellett tudhatunk egy viszonylag nagy és egységes távhőrendszert is.

A széntermelés mennyiségét elemezve, – akárcsak a magyar szénbányászat egészét tekintve – a virágkor, a termelési maximum a 60-as évek közepére tehető, amikor közel 4,5 millió tonna szenet termelt a Mecseki Szénbányák. A volumen tekintve még a '70-es években is viszonylag stabil piaccal rendelkezett a mecseki bányászat. A kezdetben jellemző kizárólagos mélyművelés mellé bekapcsolódott a külfejtés is, a termelés ennek ellenére lassan, de tendenciózusan csökkent, a folyamatos piacvesztés miatt. A legnagyobb kiesés a Dunai Vasmű, mint fogyasztó elvesztése volt. 1992-1993-ban az erőmű-bánya integráció létrejöttének idején 1 millió tonnára tehető a széntermelés, amelyben már a külfejtés is jelentős szerepet kapott. A mélyművelés 2000-ben szűnt meg, 2004 év végére bezár a Karolina külfejtés is, ezzel gyakorlatilag megszűnik a Mecsek területén a széntermelés, egész pontosan az energetikai széntermelés. Óriási feladat előtt állunk, mindemellett nagy felelősség terhel bennünket; a bányász kollégákat és felelős vezetőként engem is. Az előttünk álló folyamatot technológia és környezetvédelem terén helyesen, szakmailag, emberileg pedig megértően, humánusan, empátiával kellett és kell levezényelni.

A Pécsi Erőmű és az erőmű-bánya integráció múltjának kritikus időszakaként értékelhető a 90-es évek közepe, amikor tetemes adósságállománnyal, jövőkép nélkül a cég váltságba került. Erről a mélypontról kétféleképpen lehetett el-

mozdulni. Egyrészt termék- és technológiafejlesztés, másrészt üzletfejlesztés révén. Ezen adottságok és lehetőségek mellett az 1998-as privatizációt mérföldkőnek tekintem. Megjelent a magántőke a maga tőkeerejével és tőketámogatásával, viszont egyértelműen igényelte a hatékonyságot és a magas hozamot.

Mindezt új és világos stratégiával és egyfajta tevékenység diverzifikációval lehetett teljesíteni. A hatékonyság növelése érdekében a mélybányászattal kitermelt magas önköltségű szenet, alacsonyabb költségű importszénrel váltottuk ki. Hamarosan a cég átstrukturálására is sor került. Egy hosszabb folyamat eredményeképpen a monolitikus állami nagyvállalati modellt felváltotta egy nyereségközpontokra, üzletközpontokra, decentralizáltabb felelősségi rendszerre, ugyanakkor magas hozamvárásokra építő holding, amelyben egyelőre jelenleg is az erőmű és a bánya a meghatározó, de nem kizárólagos hozamtermelő.

A Holding (**PANNONPOWER HOLDING Rt.**) tagvállalatai önálló nyereségközpontok, így önállóan termelik meg a tulajdonosok által elvárt hozamot és jelennek meg a verseny piacon. A jogi és mérleg szerinti szétválasztás ezért következett be és nem azért, hogy úgymond sok társaságunk legyen. Az egykori Pécsi Erőmű, ma **Pannon Hőerőmű Rt.** feladata továbbra is a kapcsolt hő- és villamos energia – termelés. A **Pannonenergia Kft.** valójában egy mérnökiroda, szolgáltatásait tekintve azonban sokkal szélesebb körű. ESCO típusú beruházások lehetőségét ajánlja és kutatja fel, vagyis felismeri azt a tény, hogy az energiafogyasztásban, az energiafogyasztók problémáinak megoldásában is rejlenek piaci lehetőségek. Számos – hozzá nem értés vagy tükehiány miatt – pazarló fogyasztórendszer jellemzi az ipari, illetve az önkormányzati és állami fogyasztókat. Számukra a legkedvezőbb megoldás az energetikai korszerűsítés az ESCO rendszert kihasználva.

A **PANNONTRADING Kft**-n keresztül kívánunk részt venni az energiakereskedelemben és egyéb termékek, pl. pernye, emisszió stb. értékesítésében.

A társaságcsoporthoz lévő energetikai egységek üzemvitel és karbantartás szempontjából is egységes üzemeltetésére hoztuk létre működtető és karbantartó cégünket a **PANNONENERGIA - SERVICE Kft**-t, amely az erőművi karbantartás mellett szép számmal rendelkezik külpiacon megrendelésekkel is.

A pécsi modellt alkalmazva, expanziós lépésként létrehoztuk a Szekszárdi Déli Fűtőművet, a **Pannon – Kogen Kft.** keretében.

A tagvállalatok közül jelenleg kiemelt jelentőséggel bír a **PANNONGREEN Kft.**, hiszen „ő” a felelős a jövőben biomassza blokkunkért, amely 2004-től termeli a pécsi zöldáramot.

Jelenlegi külfejtésű bányánk, vagyis a **KŐ-SZÉN Kft.** a bányászatban megszerzett és piacon is értékesíthető értékkel és szaktudással egyre inkább a környezeti szolgáltató iparágba lép be. A bányászatot jelenleg úgy tudjuk „fenn tartani”, ha az olyan jellemző tulajdonságokat és képességeket, mint a megbízhatóság, fegyelem, elkötelezettség és pontosság a piacon próbáljuk meg eladhatóvá tenni. A **KŐ – SZÉN Kft**-t alkalmasnak tartom a környezeti szolgáltatá-

* Jelen cikk az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 92. Küldöttgyűlésén (Pécs, 2003. május 16.) elhangzott előadás rövidített, szerkesztett változata.

sokban, a tájrendezésben, az útépitésben, a pernyehasznosításban, adott esetben új zöldbányánk, a biomassa termelés és termeltesben való részvételre. Ez egy olyan jövőképet tár elénk, amelyben a teljes létszámot ugyan nem, de a mai létszám jelentős részét továbbra is foglalkoztatni tudjuk.

Végül, de nem utolsó sorban említtem meg a **PÉTÁV Kft-t**, ahol 49%-os tulajdonnal rendelkezünk. Egyfajta modernizációval, üzletfejlesztéssel, modern üzleti felfogással, versenyszemlélettel kívánjuk rajtuk keresztül a számunkra igen fontos távhőpiacot megtartani, sőt bővíteni.

A részletesen bemutatott üzletfejlesztéssel párhuzamosan megindítottuk a technológiafejlesztést is. Több változat alapos vizsgálata során, – amelyben sokáig elkötelezetten küzdöttünk a széntüzelés megtartása mellett, végül feladtuk – olyan megoldást kerestünk és találtunk, amely a piaci igényeknek legmegfelelőbb technológiát és tüzelőanyagot alkalmazza. A piac igénye esetünkben egyértelműen az, hogy Pécs városában megmaradjunk biztos távhőellátónak. Ebben az értelemben a kapcsolt hő- és villamos energia-termelés magas energetikai hatékonyságát kell továbbra is megtartani, sőt amennyire lehet fokozni. A jövő tulajdonképpen a határfokok versenyéről szól majd. Ennek legjobban a kombinált ciklusú gázturbinás megoldás felel meg, ezért döntöttünk a földgáz mellett. A kondenzációs termelésben mi nem tudunk nagy erőművekkel és adottságaikkal versenyezni. Ezért választottunk egy olyan szegmenst is, ahol úgy véljük, a kondenzációt biomassa alapon tudjuk a leghatékonyabban alkalmazni. Relatív kisebb, de környezetvédelmi szempontból mindenképpen különleges határfokkal tudjuk kondenzációban megtermelni az Európai Unió által is elismert és szorgalmazott megújuló energiát. Lényegében a modernizáció tekintetében ez a koncepciónk alapja.

Az erőművet tehát földgáz és biomassa bázison korszerűsítjük. A földgáz tekintetében két lépcsőben gondolkodunk. 2004-ben megtörténik a fűtőerőmű rész átállítása gázra, majd a gázturbina beépítésével a kombinált ciklus megvalósítása.

Biomasszára jelenleg egy blokkunkat kívánjuk átállítani, mintegy 50 MW teljesítménnyel. (Az 50 MW jelentős teljesítménynek számít ezen a területen.) Tapasztalatainkat Finnországban szereztük, ahol hasonló nagyságrendű, kapacitású biomassa erőművet működtetnek. Mérnöki szemmel, a technológiát tekintve is új kihívások előtt állunk. A feladat nagyon izgalmas és igen keményen dolgozunk azért, hogy ezt a lehető legjobban meg tudjuk valósítani.

Természetesen főleg a környezetvédelem, ezen belül is a káros-anyag kibocsátások tekintetében, az EU-s csatlakozás kötelezettségeket ró az erőművekre is. Mi ezt nem csak kényszerként értékeljük, inkább megpróbálunk a korral haladni, és minden területen a kihívások elébe menni.

Felfogásunk, miszerint egyrészt a piac elvárásaiban, másrészt adottságaink célszerű felhasználásában, maximális kihasználásában gondolkodunk, szintén koncepciónk részét képezi. A menedzsmentnek és nekem, mint vezérigazgatónak az a dolgunk és érdekünk, hogy reálisan értékeljük képességeinket és adottságainkat, illetőleg megvizsgáljuk a piaci igényeket és elvárásokat, majd az ezek között fellelhető delta eltéréseket minimalizáljuk vagy megszüntessük.

Az elmondottak alapján 2004 végére a széntüzelés gyakorlatilag megszűnik, és megvalósul a földgázüzelés első lépcsője, illetőleg beüzemelésre kerül a biomassa blokk. A gázturbinás bővítést időben későbbre tervezzük, hiszen pénzügyileg óriási befektetésről lesz szó. Körültekintőnek kell lennünk, a pénzügyi befektetőink, tulajdonosaink csak

haszon reményében kockáztatják a pénzüket. Fel kell mérnünk, hogy mekkora legyen a gázturbina nagysága, ami természetesen sok tényezőtől függ. Egyelőre nem tudjuk, hogy a gázpiacon és a villamos energia piacon történő piacnyitás milyen irányba mozdítja el a piaci igényeket. Az én feladatom az, hogy pénzügyi befektetőinket a lehető legtöbb információval lássam el, és meggyőzzem őket arról, hogy pénzüket érdemes itt tartani, illetve érdemes ide még több tőkét befektetni.

Biomassa-blokkunk számos konferencián és szakmai fórumon előszeretettel hallgatott és vitatott előadási téma most ebből villantok fel néhány érdekes technikai paramétert. Első lépcsőben a Dél-Dunántúl energetikai célra hasznosítható fahulladékát, nyesedékét egyéb, másra nem hasznosítható famellékterméket kívánjuk faaprítékká alakítani, amely egy igen korszerű, buborékos fluid-ágyas technológiájú kazánban kerül elégetésre. Két nagy beszállítónk a Mecseki Erdészeti Rt. és a Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. Mindemellett saját kereskedő cégünk is segít a tüzelőanyag megszerzésében. Az alapanyag nagy része vasúton, kisebb része közúton kerül telephelyünkre, természetesen kötött ütemezésben. Nagy kihívás elé állítottuk az erdészeteket is, hiszen just-in-time logisztikai rendszerben gondolkodunk, magas minőségi elvárásokkal. Igaz, hogy az árát is megadjuk, de ezért magas követelményeket állítunk partnereink elé. Mindellett második lépcsőben is gondolkodunk, hiszen intenzív programot indítottunk el energiaütleltvények létrehozására Baranyában és Somogyban. Ezt az EU is támogatja, de én is örülnék, ha a rekultivált bányászati területeken vagy a mi zagytereinken is létre tudnánk hozni ilyen energiaütleltvényeket. Kifejezetten nagy perspektívát látok ezen a területen.

A levegőtisztaság tekintetében markáns javulásokkal, ezen felül pedig üzleti lehetőségekkel is számolhatunk. A kyotói megállapodás alapján mi is értékesíteni kívánjuk a nálunk előállott CO₂ csökkenést, a magyar kontingensen felüli lehetőségét részeként. Komoly reményeim vannak ezen a területen is.

A modernizáció hatására növekedett az élőlunka hatékonysága is. Létszámadataink alapján mondhatom, hogy a az erőmű-bánya társaságnál a '93-as egyesüléskor 3600 ember dolgozott. A technológia-váltást követően Társaságcsoporthunk még nagyobb energiatermeléssel mindössze 700 fővel fog dolgozni. A versenyképessé válás és a magántőke hozamvárása alapján ez az ára annak, hogy a Mecsekben az energiatermelés egyáltalán fennmaradjon. Hiszem azt, hogy ez az ára annak is, hogy a szakma megtartsa önbecsülését, kultúráját és tagjai biztosíthatassák egzisztenciájukat. Erre keresünk további megoldásokat, ahol állami támogatással, szerepvállalással is számolunk.

Versenyképességünk megalapozásánál mindenképpen szeretném még egyszer kihangsúlyozni a határfokok versenyét. Tüzelőanyag mindenki számára adott, hiszen nagyjából ugyanarról a piacról tudnak az erőművek vásárolni. A nagy kérdés mindig az, hogy milyen határfokkal tudják azt átalakítani. A mi válaszuk erre az, hogy 2004-2006 között elérjük a 60-65%-os határfokot.

Összefoglalásként megerősítem, hogy a **PANNON-POWER Csoport** termeli továbbra is az energiát a térség számára. Természetesnek veszem azt, hogy a legnagyobb mértékben tartsuk meg a bányászati és az erőmű kultúrát az új konstrukcióban, új üzleti modellben és technológiában is. A természetes szó alatt értem azt is, hogy nem csak versenyképesen, hanem a közösség, a környezet által elfogadható megoldásokkal tegyük mindezt.

Világtendenciák az ásványi nyersanyag termelésben

DR. H.C. MULT. DR. KOVÁCS FERENC tanszékvezető egyetemi tanár, Állami Díjas, az OMBKE tiszteleti tagja, az MTA rendes tagja, Miskolci Egyetem Bányászati és Geotechnikai Tanszék

A tanulmány öt fő ásványi nyersanyag termelési adatai alapján elemzi a világban 1970 és 2000 között végbement változásokat. Megállapítja, hogy a korábban nagy bányászati hagyományokkal rendelkező európai országok súlya jelentősen csökkent. A fő nyersanyagtermelők közé ázsiai, afrikai, dél-amerikai (Kína, India, Indonézia, Ausztrália, Dél-Afrika, Brazília) országok léptek elő. A világ ásványi nyersanyag igénye még évtizedekig biztosan kielégíthető.

Az 1960-as években a gyarmati rendszer felbomlása, majd az 1980-as években a nagyhatalmak politikai (katonai) szemben állásának enyhülése, a világgazdaság nyitottabbá válása, végül a KGST megszűnése az ásványi nyersanyagok, kiemelten a stratégiai termékek (urán, réz) valamint a fűtőanyagok (szén, kőolaj, földgáz) termelésében és kereskedelmében is jelentős aránybeli és regionális változásokat eredményezett. A korábban megvolt embargós és autark rendszerek enyhülésével, megszűnésével ma már elvi korlátai nincsenek az ásványi nyersanyagok kereskedelmének, bizonyos termékeknél (kőszén, érc, kőolaj) technikai korlátai sincsenek az óriási (több százmillió tonna/év) tömegek nagy távolságra (5-10 ezer km) történő szállításának.

Ezek a változások oda vezettek, hogy a korábban nagy bányászati hagyományokkal, és egyes termékek vonatkozásában világviszonylatban is számottevő termeléssel rendelkező országok (Európában pl. Anglia, Németország, Franciaország, Svédország) bányászati ipara ma már szinte jelentéktelen termeléssel bír. Ezek a változások a hazai bányászat egyes területeit is jelentős mértékben érintették (mélyműveléses szén, érc), gazdasági és szociális problémák egész sorát felszínre hozva.

Vizsgáljuk meg az ásványi nyersanyagtermelés, a bányászati tevékenység volumenében bekövetkezett változásokat az utóbbi 30 év adatai alapján! Öt olyan terméket választottam, amelyek egyrészt alapvető energetikai nyersanyagok – a kőszén és kőolaj –, másrészt alapvető szerkezeti és villamosipari alapanyagok, egyben vezető kohászati termékek – a vas és a réz –, valamint az alapvető érték kifejező és ékszer alapanyag – az arany.

Az 1. táblázat az 1970. és 2000. évi termelési adatokat mutatja. A 30 év alatti változás, a növekedés az öt termék átlagában (az egyes termékek között nem jelentős a szóródás) 73 %, az évi átlagos növekedés 2,4 %.

A 2. táblázat a **kőszéntermelés** ország-sorrendjének 1970-es és 2000-es adatait mutatja. A 30 év alatt a sorrend jelentősen átrendeződött, 400-600 %-os termelés növekedéssel nagy „győztesek” vannak (Kína, Ausztrália, Kanada, Dél-Afrika, India), a XX. század első felében még elől álló nyugat-európai országok (Anglia, Németország, Franciaország) a nagy „vesztesek”.

A 3. táblázat szerint a **kőolajtermelésben** is jelentős változások voltak. Néhány ország őrzi vezetői pozícióját (USA, Szaúd-Arábia, Oroszország, Irán). A termelésüket megszorozó országok mint Mexikó, Kína, Norvégia és Anglia –

az utóbbi kettőnél a növekedési arány nem is számszerűsíthető – a nagy győztesek. A politikai-társadalmi feszültségekkel, háborúval sújtott országok a nagy vesztesek. Norvégia és Anglia példája – ahol a százmillió tonnás termelések döntő része a tenger alól származik – azt mutatja, hogy a geológiai kutatás és a kitermelés technikai fejlődése olyan lehetőségeket teremt, amire néhány évtizede gondolni sem mertünk. Az eset jól példázza azt is, hogy *minden kor megtalálja saját problémájának megoldását.*

A 4. táblázat a **vasérc** (fémvas tartalom) termelési adatainak változását mutatja. A politikai szembenállás, a hidegháború éveiben az elsősorban saját forrásokra támaszkodó „világelső”, a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok voltak. Napjainkban a volt Szovjetunió termelését Oroszország és Ukrajna „kiadja”, az USA azonban már nyersvas igényét nagyrészt importból (nyilván Brazíliából) fedezi. A nagy győztes Brazília, de Kína, India is jelentős termelésbővülést mutat fel. A nagy vesztesek most is nyugat-európai országok (Svédország, Franciaország), amelyek „eltűntek” a világranglista éléről.

A **réz** stratégiai szerepe lehet, hogy csökkent, az 5. táblázat szerint azonban termelése 30 év alatt kereken kétszeresére növekedett. A változás nagy győztesei: Chile, Indonézia, Ausztrália. Kína, Mexikó, Lengyelország, a nagy vesztesek a belső háborúkkal küszködő országok, ahonnan elmenekül a gyarmati tőke. A világranglistán európai országgként csak Lengyelország szerepel, Oroszország a volt Szovjetunió termelésének kereken felét adja.

Érdekességet mutat az **aranytermelés** adataival a 6. táblázat is. Dél-Afrika felére csökkent termeléssel is őrzi első helyét, a Szovjetunió (Oroszország), USA és Kanada is az első között maradt, ugrásszerű termelésnövekedést produkált viszont Ausztrália, Kína, Indonézia és Peru.

A termékenkénti összehasonlításnál talán többet mutat az öt termék összevont rangsora alapján készített táblázat. A termékenkénti világsorrend 10-től 1 pontig való értékelése alapján kiadódó rangsort mutatja a 7. táblázat. Az abszolút maximum 50 pont mellett összesen 15 országot rangsoroltam. (1970-ben az USA és Szovjetunió volt 46 pontos). A 2000. évi rangsor, illetőleg a 30 év alatt elért többlet (pozitív) helyezési pontok jól mutatják a változás *jellegét* és *mértékét*. Az abszolút „kiugrást” Kína, Ausztrália és India érte el, Európából csupán Oroszország, Lengyelország és Ukrajna szerénykedik a sorban.

Talán nem csak játék a számokkal, ha külön megadjuk, hogy a rangsor első tíz helyén 1970-ben és 2000-ben hány-szor szerepelt egy-egy ország.

1970-ben	5-ször	USA
	4-szer	Ausztrália, Kanada
	3-szor	Dél-Afrika
	2-szer	Kína, India, Franciaország, Fülöp-szigetek
2000-ben	5-ször	USA, Kína, Kanada
	4-szer	Ausztrália
	3-szor	Dél-Afrika, Indonézia
	2-szer	India, Lengyelország, Mexikó, Venezuela

Az előrelépés „jelesei”: Kína, Indonézia, India. A lemaradók, a 10 első helyről mid az öt termékénél kiesett orszá-

Öt ásvány termelési adatainak változása harminc év alatt

Ásványfélétség	1970	2000	2000/1970 [%]
Kőszén [10^6 t/év]	2131	3825	179
Kőolaj [10^6 t/év]	2272	3512	154
Vas (fém) [10^6 t/év]	417	581	139
Réz (fém) [10^3 t/év]	6320	12413	196
Arany (fém) [t/év]	1239	2433	196
Növekedési átlag [%]			173
Átlagos évi növekedés [%]			2,4

A kőszéntermelés alakulása 1970 és 2000 között

1970			2000			
Rang-sor	Ország	Termelés [10^6 t/év]	Rang-sor	Ország	Termelés [10^6 t/év]	2000/1970 [%]
1	USA	550	1	Kína	1300	361
2	Szovjetunió	433	2	USA	934	170
3	Kína	360	3	India	294	402
4	Lengyelország	150	4	Ausztrália	282	641
5	Anglia	140	5	Dél-Afrika	225	409
6	Németország	110	6	Oroszország	154	ø
7	India	73	7	Lengyelország	117	78
8	Dél-Afrika	55	8	Kazahsztán	66	ø
9	Ausztrália	44	9	Kanada	64	427
10	Franciaország	37	10	Indonézia	60	ø
Világtermelés		2131	Világtermelés		3825	179

A kőolajtermelés alakulása 1970 és 2000 között

1970			2000			
Rang-sor	Ország	Termelés [10^6 t/év]	Rang-sor	Ország	Termelés [10^6 t/év]	2000/1970 [%]
1	USA	475	1	Szaúd-Arábia	404	202
2	Szovjetunió	353	2	USA	402	84
3	Szaúd-Arábia	200	3	Oroszország	343	≈100
4	Irán	190	4	Irán	193	102
5	Venezuela	170	5	Mexikó	169	805
6	Kuvait	140	6	Kína	163	679
7	Líbia	135	7	Venezuela	159	94
8	Kanada	80	8	Norvégia	159	↑↑
9	Nigéria	70	9	Anglia	139	↑↑
10	Irak	66	10	Kanada	129	215
Világtermelés		2272	Világtermelés		3512	154

A vasérctermelés (fém tartalom) alakulása 1970 és 2000 között

1970			2000			
Rang-sor	Ország	Termelés [10 ⁶ t/év]	Rang-sor	Ország	Termelés [10 ⁶ t/év]	2000/1970 [%]
1	Szovjetunió	106	1	Brazília	120	571
2	USA	54	2	Ausztrália	97	277
3	Ausztrália	35	3	Kína	67	279
4	Kanada	30	4	Ukrajna	51	ø
5	Kína	24	5	India	45	225
6	Brazília	21	6	Oroszország	40	ø
7	India	20	7	USA	38	70
8	Svédország	20	8	Kanada	24	80
9	Franciaország	18	9	Dél-Afrika	20	345
10	Libéria	15	10	Venezuela	16	114
Világtermelés		417	Világtermelés		581	139

5. táblázat

A rézérc (fém tartalom) termelésének alakulása 1970 és 2000 között

1970			2000			
Rang-sor	Ország	Termelés [10 ³ t/év]	Rang-sor	Ország	Termelés [10 ³ t/év]	2000/1970 [%]
1	USA	1560	1	Chile	3763	537
2	Szovjetunió	925	2	USA	1959	126
3	Zambia	700	3	Indonézia	924	↑
4	Chile	700	4	Kanada	689	115
5	Kanada	600	5	Ausztrália	678	452
6	Zaire	390	6	Oroszország	515	ø
7	Peru	200	7	Peru	483	242
8	Fülöp-szigetek	160	8	Lengyelország	479	319
9	Ausztrália	150	9	Kína	476	397
10	Dél-Afrika	140	10	Mexikó	345	565
Világtermelés		6320	Világtermelés		12413	196

gok egyrészt Nyugat-Európát (Németország, Franciaország, Svédország), másrészt a politikai háborús konfliktusokkal terhelt országokat (Libia, Nigéria, Irak, Zambia, Zaire) képviselik.

Hasonlóan szemléletes a változás mértéke, ha azt nézzük, hogy az egyes országok „helyezési számai” összege milyen mértékben változtak a 30 év során:

az 5 termékes Kína	225 %-kal,
a 4 termékes Ausztrália	188 %-kal,
a 3 termékes Indonézia	140 %-kal,
Dél-Afrika	129 %-kal,
a 2 termékes India	175 %-kal,

az 1 termékes Mexikó	700 %-kal,
Norvégia	300 %-kal,
Brazília	200 %-kal

növelte helyezési számait.

A bemutatott adatok Kína rohamos előretöréseit tanúsítják. Hasonló tapasztalható más „iparágakban” is. A Turisztikai Világszervezet (WTO) adatai szerint például a világ GDP-jének 10 %-át – évi 3,5 billió dollárt – adó turisztikai iparágban 2001-ben még Franciaország állt az élen 76,5 millió látogatóval, Spanyolország és az USA előtt. A 2020-ra szóló prognózis szerint Kína kerül az első helyre 186 millió évi látogatóval, őt követi 106 millióval Franciaor-

Az arany (fém) termelésének alakulása 1970 és 2000 között

1970			2000			
Rang-sor	Ország	Termelés [t/év]	Rang-sor	Ország	Termelés [t/év]	2000/1970 [%]
1	Dél-Afrika	1000	1	Dél-Afrika	464	46
2	Szovjetunió	174	2	USA	366	642
3	Kanada	75	3	Ausztrália	309	1545
4	USA	57	4	Kanada	166	221
5	Japán	23	5	Kína	161	↑↑
6	Ghána	22	6	Indonézia	118	↑↑
7	Ausztrália	20	7	Oroszország	104	∅
8	Fülöp-szigetek	18	8	Peru	94	3241
9	Rhodesia	16	9	Üzbegisztán	81	∅
10	Kolumbia	7	10	Ghána	74	336
Világtermelés		1239	Világtermelés		2433	196

7. táblázat

Az öt termék termelési adatai alapján adódó összevont "világ"-sorrend

1970			2000			
Rang-sor	Ország	Pont	Rang-sor	Ország	Pont	Változás (pont)
1-2	USA	46	1	USA	40	- 6
	Szovjetunió	46	2	Kína	31	+ 17
3	Kanada	24	3	Ausztrália	30	+ 14
4	Ausztrália	16	4	Oroszország	27	∅
5-6	Kína	14	5	Kanada	20	- 4
	Dél-Afrika	14	6	Dél-Afrika	18	+ 4
7-9	Szaúd-Arábia	8	7-8	India	14	+ 6
	Zambia	8		Indonézia	14	+ 14
	India	8	9-11	Szaúd-Arábia	10	+ 2
10-12	Lengyelország	7		Brazília	10	+ 5
	Irán	7		Chile	10	+ 3
13-16	Chile	7	12-15	Lengyelország	7	± 0
	Japán	6		Irán	7	± 0
	Fülöp-szigetek	6		Mexikó	7	+ 7
	Venezuela	6		Ukrajna	7	∅
	Anglia	6		16	Venezuela	5

szág, 102 millióval az USA, majd Spanyolország (74) és Olaszország (52). Napjaink statisztikája szerint egy 12 napos úton a kínai turista Amerikában 5700 dollárt, a világban átlagosan 2000 dollárt költ, ami a legmagasabb érték a nemzetek rangsorában.

Kérdés lehet természetesen, hogy az ásványi nyersanyagkincs az emberiség által igényelt termelésnövekedést milyen időtávon tudja biztosítani. A nyersanyag kész-

letek abszolút számai egyrészt nem nagyon ismertek (csak becslést értékek vannak), másrészt az eddig meg nem kutatott területek adatait még csak becsléni sem lehet, harmadrészt pedig a termelési lehetőségeket a gazdaságossági mutatók is döntő módon meghatározzák. (lásd hazánk földtani készleteit). Ezért a 8. táblázatban csak azt adom meg, hogy a jelenleg rendelkezésre álló (megkutatott) készletek egyes ásványoknál hány éves termelést biz-

8. táblázat

A világ ásványkincsekkel való ellátottsága (a jelenleg ismert készletekkel és az 1999. évi termelés 2 %-os növekedése mellett)

Ásványfajta	Év
Szén	84
Kőolaj	31
Földgáz	41
Bauxit	81
Réz	22
Vas	65
Ólom	17
Nikkel	30
Ezüst	15
Ón	28
Cink	20

tosítanak. Az adatok szerint a nyersanyag ellátottság szinte minden bányászati terméknél több tíz évre biztosított. Tapasztalati tény azonban, hogy a korszerű módszerekkel új földrajzi területekre is kiterjedő és mind nagyobb mélység felé hatoló geológiai kutatás ez idáig a kitermelési mennyiségeket meghaladó mértékben tárt fel új előfordulásokat. Bizton remélhetjük, hogy ez a belátható jövőben is így lesz.

A külföldi adatok bemutatása után lássuk röviden a **hazai termelés** világranglista „helyezéseit” is. A 9. táblázat szerint 14 nyilvántartott ásványtermékünk van. (Bár az átvett adatokban kisebb-nagyobb hibák vannak, azok az összehasonlítás lényegén nem változtatnak.) Külön tanulmányt érdemel természetesen, hogy a hazai ásványi nyersanyagkincs hasznosítására a jövőben milyen lehetőségünk van. A föld alatti (mélyműveléses) szén- és érctermelés gazdaságossága nyilván vitatható. A lignitbányászat, a nemfemes ásványi nyersanyagok és az építőipari nyersanyagok (kő, kavics, homok) kitermelésének, hasznosításának viszont – az ásványfélések és mennyiségek alapján – szinte korlátlan lehetőségei vannak.

9. táblázat

Magyarország "helyezései" a nyersanyagok termelésének világranglistáján (2000-ben)

	Ásványfélések/fém	Világranglista helyezés	Évi termelés
1	Gallium (fém)	3.	3 t
2	Perlit	4.	148 500 t
3	Bauxit	14.	460 000 t *
4	Lignit és barnaszén	16.	14×10 ⁶ t
5	Mangán (fém)	19.	8 700 t
6	Bentonit	24.	26 700 t
7	Földpát	26.	46 00 t
8	Köszén	34.	877×10 ³ t **
9	Alumínium (fém)	35.	40 700 t
10	Talk	35.	1 400 t
11	Gipsz	38.	185 000 t
12	Kaolin	42.	9 500 t
13	Földgáz	47.	3,9×10 ⁹ m ³ **
14	Kőolaj	61.	1,24×10 ⁶ t **

* A forrásban az érték hibás. A helyes érték: 1 046 500 t.

** A forrásban 2000. évinek feltüntetett adatok valójában 1998. éviéek.

Felhasznált irodalom

- Képes politikai és gazdasági VILÁGATLASZ, Kartográfiai Vállalat Budapest, 1974. Gazdasági Táblázatok pp. 261-197.
- Weber L. – Zsak G.: World-Mining Data 2000. Series A Volume 15. (Minerals Production) Co. Association of Mining and Steel. (Vienna) and the National Committees for the organisation of the World Mining Congress. Vienna, 2000. p.230.
- Breaking New Ground, Mining, Minerals, and Sustainable Development. The Report of the MMSD Project. EARTSCAN Eartscan Publications Ltd. London and Sterling, V.A. 2002. p. 441.

DR. KOVÁCS FERENC 1962-ben bányamérnöki, 1968-ban külfejtési szakmérnöki oklevelet szerzett a Nehézipari Műszaki Egyetemen. 1962-től a Bányászati és Geotechnikai Tanszék oktatója, 1977-től egyetemi tanár, 1984-től tanszékvezető. 1987-től a Magyar Tudományos Akadémia levelező-, 1993-tól rendes tagja. Számos hazai és külföldi szakmai és állami kitüntetés tulajdonosa, hat külföldi egyetem tiszteletbeli doktora. 1986-1994 között a Miskolci Egyetem rektora, 1997-1998-ban és 1994-2001 között a Bányamérnöki, ill. Műszaki Földtudományi Kar dékánja. 1985-1994 között az OMBKE alelnöke.

Az OMBKE választmányának ülése

A Választmány 2003. április 15-én, Budapesten, az OMBKE tanácstermében *dr. Tolnay Lajos* elnökletével tartotta meg a 92. Küldöttgyűlést előkészítő ülést.

Első napirendként *dr. Tóth István*, az Alapszabály Bizottság elnöke ismertette az alapszabály módosítási tervezet fő szempontjait.

A 2. napirendi pontban *Kovacsics Árpád* főtítkárt terjesztette elő az OMBKE 2002. évi beszámolóját, amihez az Ellenőrző Bizottság (Götz Tibor) tett észrevételeket.

A 3. napirendi pont az OMBKE 2002. évi közhasznúsági jelentése volt (készítette *dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató). Az Ellenőrző Bizottság és Boza István könyvvizsgáló a jelentést elfogadásra javasolta.

A fent napirendekben a Választmány az alábbi határozatokat hozta (valamennyit egyhangúlag):

V. 7/2003 sz. határozat:

A Választmány a vitában elhangzott kiegészítésekkel elfogadta az Alapszabály Bizottság által tett előterjesztést az OMBKE alapszabályának módosítására és azt a 92. küldöttgyűlés elé terjeszti.

V. 8/2003 sz. határozat:

A Választmány elfogadta a főtítkárt által előterjesztett beszámolót a 2002. évről és a 91. küldöttgyűlés határozatainak végrehajtásáról és azt a 92. küldöttgyűlés elé terjeszti.

V. 9/2003 sz. határozat:

A választmány az Ellenőrző Bizottság és a könyvvizsgáló véleményét is meghallgatva elfogadta az OMBKE 2002. évről szóló pénzügyi mérlegét és a közhasznúsági jelentést a 92. küldöttgyűlés elé terjeszti azokat.

A 4. napirendben az Egyesületi Könyvtár helyzetét vitatta meg a Választmány. A Könyvtár bejelentés alapján bármikor látogatható, kijelölt nyitvatartási ideje nincs.

A témával kapcsolatban *Ósz Árpád* felvetette, hogy a megszűnt bányavállalatok könyvtárainak ismeretlen a sorsa. A régi könyvek és folyóiratok ügyében az egyesület tegyen felhívást a BKL lapokban. *Dr. Dúl Jenő* szerint a hallgatói szervezetek és a tanszékek is érdeklődnek a régi kiadványok iránt.

Egyebek:

Dr. Tolnay Lajos beszámolt arról, hogy az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság 2003. április 11-13. között, Zilahon megrendezett Bányász-Kohász-Földtan Konferenciájának plenáris ülésén az OMBKE nevében átadta az egyesület által az EMT Bányász-Kohász-Földtan Szakosztályának adományozott zászlót.

Dr. Lengyel Károly: kérte, hogy a szakosztályok javasoljanak személyeket az oktatási munka szervezésére.

Dr. Gagy Pálffy András: javasolta, hogy a selmecbányai születésű Kosáry Domokos akadémikust, Péch Antal dédunokáját, a Péch Antal életrajz íróját, Réz Géza bányaműveléstani professzor unokáját 90. születésnapja alkalmával Péch Antal emlékéremmel tüntessük ki. A választmány a javaslatot elfogadta.

Morvai Tibor bejelentette hogy a Miskolci Egyetem rektorának ismételten *dr. Bessenyei Lajost* választották meg.

Dr. Dúl Jenő: bejelentette, hogy az Anyag- és Kohómérnöki Kar kari tanácsa kérelmezi, hogy a kar a jövőben a Műszaki Anyagtudományi Kar nevet viselje. Ezen belül lesz Metallurgiai Szak.

Dr. Gagy Pálffy András jegyzőkönyve alapján összeállította PT

Konferencia Zilahon

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság 2003. április 11-13. között Bányászati- Kohászati- Földtani konferenciát rendezett Zilahon, melyen az EMT meghívására több mint húsz magyarországi szakember vett részt. Egyesületünk vezetőségét *dr. Tolnay Lajos* elnök, *dr. Fazekas János*, az OMBKE nemzetközi kapcsolatok bizottságának el-

nöke, *Ósz Árpád*, a Kőolaj-Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály elnöke és *dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató képviselte.

A szervezők a több szekcióban tartott két napos konferencia plenáris ülésének megnyitó előadására *dr. Tolnay Lajost* kérték fel, aki "A magyar bányászat és kohászat az Európai Unió csatlakozás előtt" címmel tartott nagy érdeklődést kiváltó előadást. Előadásában megemlékezett az OMBKE (korábbi) erdélyi csoportjairól és a Kárpát-medencében élő szakemberek összefogásának szükségességéről is.

Kiss Csaba okl. bányamérnök szintén a plenáris ülésen tartott előadást a magyar műszaki értelmiség privatizálás utáni helyzetéről. (Az előadás az OMBKE honlapján –www.ombkenet.hu – olvasható.)

A konferencián *dr. Tolnay Lajos* és *Ósz Árpád* ünnepélyes keretek között adta át *dr. Vánek Ferenc* szakosztály elnöknek OMBKE által az EMT Bányászati és Földtani Szakosztályának adományozott zászlót.

Az EMT a már hagyományos tudományos konferenciát 2004-ben *Petrozsényben* tervezi megrendezni.

GPA

SZALAMANDER 2003

A világörökség részét képező felvidéki bányaváros, Selmecbánya 2003. szeptember 12-én ismét ünnepelt. A hagyományok szerint minden szeptember második péntekén itt, a bányászok és kohászok ősi Alma Materének városában tartják a

A professzor-sírok koszorúzása

„Szalamander ünnepséget és felvonulást”. Az előző évekhez hasonlóan az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület is részt vett a selmeci ünnepségen, és mintegy háromszáz fővel képviseltette magát.

Az ország különböző részeiből érkező egyesületi tagok délelőtt megkoszorúzták a selmecbányai professzorok sírjait. A síroknál *Puza Ferenc* okl. kohómérnök mondott rövid megemlékezést.

Délután az egyesület tagjai megkoszorúzták az OMBKE választmányi tagjainak egyéni adományából 2002-ben az Óvár udvarán helyreállított Honvéd szobrot. Az ünneplőket elszomorította, hogy a tavalyi helyreállítás óta a múzeum udvarán álló szobor kardját két ízben is letörték. A kardot közvetlenül az ünnepség előtt Galambos Sándor, az Öntészeti Szakosztály tagja hegesztette vissza, most már másodszer. A nemzeti színű szalaggal díszített koszorút az OMBKE nevében *dr. Tolnay Lajos* elnök helyezte el. A jelenlévők 48-as nóták éneklésével emlékeztek.

Az Akadémia elé vonulókat a kazincbarcikai bányász zenekar köszöntötte. Az OMBKE megalakulását megőrkítő szlovák nyelvű emléktáblánál *dr. Dúl Jenő*, az Egyetemi Osztály elnöke, *Petrusz Béla*, a Fémkohászati Szakosztály elnöke és *Csaszlava Jenő* választmányi tag helyeztek el koszorút. A koszorúzás előtt *dr. Gagyi Pálffy András* ügyvezető igazgató köszöntötte a megjelen-

Megemlékezés az Akadémiánál

teket, többek között *Rudolf Valovié* erdómérnököt, az OMBKE megalakulásának helyszínén jelenleg működő erdészeti szakiskola igazgatóját, kérve támogatását, hogy a közeljövőben az OMBKE magyar nyelvű emléktáblát is elhelyezhessen. Az ünnepség alkalmával *dr. Tolnay Lajos* és *Rudolf Valovié* megállapodtak arról, hogy az emléktábla ügyében közös lépéseket tesznek.

Az Akadémia fő épülete előtt, a Selmecbányai Akadémia megalakulását megőrkítő emléktáblánál *dr. Dúl Jenő* mondott rövid megemlékező beszédet, majd *dr. Takács István* választmányi tag és *Keresztes N. Tibor*, az Alföldi Szervezet elnöke helyeztek el koszorút.

Az esti Szalamander felvonuláson a magyarok menetét a kazincbarcikai bányász zenekar vezette. A szemerklő esőben az egyesületi zászlók mögött a magyar résztvevők bányász és kohász egyenruhában a közismert bányász- kohász dalokat énekelve jó hangulatban vonultak végig Selmecbánya főutcáján. Látványos színpontot képviselt a Miskolci Egyetem és a Dunaujvárosi Főiskola diákjainak egyenruhás csoportja.

A selmecbányai ünnepség alkalmával a csoportok szálláshelyeiken szakestélyt, illetve baráti találkozót tartottak. Mivel tagjaink közül sokan selmecbányai szállodában laktak, a felvonulást követően a késő éjszakába nyúlóan mulathattak a város központját megtöltő ünneplő sokasággal. Az egész évben csendes kisváros

A felvonulás

utcai és éttermei magyar szótól és bányász-kohász nótáktól voltak hangosak.

Az ünnepség másnapján délelőtt *Marian Lichner*, Selmecbánya polgármestere fogadást adott az OMBKE tiszteletére. Ezen alkalommal egyesületünk elnöke, *dr. Tolnay Lajos* OMBKE emblémával ellátott pecsétgyűrűt adott át a polgármesternek annak elismeréséül, hogy élenjárója a selmecbányai bányász-kohász hagyományok ápolásának és évek óta támogatja az együttműködést a magyar szakmai egyesülettel.

Az ünnepséghez kapcsolódóan az egyes csoportok a környék nevezetességeivel ismerkedtek. A Budapestről induló ötven fős csoport megtekintette az Alacsony Tatra Nemzeti Parkban található Deményvölgyi Jégbarlangot, Árva várát, Besztercebányát, a Körmöcbányai Múzeumot, Bajmóc várát és a révkomáromi Európa Parkot. A résztvevők sok látnivalóval, élménnyel gazdagodtak és kérték, hogy az egyesület a jövőben is szervezzen hasonló színvonalú programokat.

A Szalamander ünnepségen évek óta tapasztalható nagyarányú magyar részvétel azt jelzi, hogy a selmecbányai találkozó egyre inkább a bányász-kohász szakma hagyományos magyar ünnepévé válik.

GPA

Born Ignác és Papp Simon emléktábla avatása Kapnikbányán Emlékiállítás Kapnikbányán és Nagybányán

2003. augusztus 16-án *Born Ignác* és *dr. Papp Simon* emléktáblájának avatására, majd emlékkiállítás megnyitására került sor *Kapnikbányán*. Ezt követően 2003. augusztus 20-án *Nagybányán* a *Teleki Magyar Házban* nyílt meg a Born Ignác és Papp Simon életét, a korabeli bányászatot bemutató kiállítás a *Máramaros Megyei Múzeum* és a helyi *Ásványtani Múzeum* együttműködésével.

Az emléktábla elhelyezésére azért került sor az ércbányászataról és színesfémkohászatáról nevezetes településen, mert itt született *dr. Papp Simon* és az itt élők a helyiség szülőföldjének tekintik *Born Ignác*ot is. (Meg kell jegyezni, hogy ismert olyan irodalmi adat is amely amellel szól, hogy *Born Ignác* Gyulafehérváron született, és csak a szülei laktak *Kapnikbányán*. A helyi magyarok azonban magukénak vallják, és nagyon tisztelik *Born Ignác*ot, aki útleírásában szülőföldjének nevezi *Kapnikot*.) *Papp Simon* szülőháza jelenleg magántulajdonban és elég rossz állapotban van, ezért született a helyi szervezőkkel egyeztetve az a megoldás, hogy az emléktáblát egy arra alkalmas és az egyház felügyelte alatt álló középületen kell elhelyezni, mégpedig mindkét tudós – *Born Ignác* és *Papp Simon* – emlékére. A fő út mellett található *Karitás*z épülete, mely korábban a bányászatot szolgálta, erre igen alkalmasnak látszott.

Az ünnepség a kapnikbányai polgármester kitérőjében, magyar és román résztvevőkkel a kapnikbányai (felsőhandali) katolikus templomban 11 órakor kezdődött ökumenikus istentisztelettel, katolikus, ortodox és református pap közreműködésével. A szertartás elején *Babota Tibor* katolikus plébános, a rendezvény lelkes szervezője külön is üdvözölte az emléktábla avatás tényét és méltatta a két tudós emberi és szakmai nagyságát. Torokszóító érzés volt, amikor a magyar szót egyre kevésbé halló település templomának karzatán az énekharmonikus nemzeti himnuszunkat, majd a magyar bányász himnusz templomi változatát énekelte. A megható és ünnepélyes istentisztelet után a „*Boldog asszony anyánk*” éneklése közben a több mint 200 fős menet a katolikus templomtól 300 méterre lévő „*Karitás*z épülethez” vonult.

A menet elején vitték a *Szent Borbálát* ábrázoló bányász zászlót és két díszes bányász kalapácsot. Az épület előtti téren a helyi fúvós zenekar hangjaira gyülekeztek az ünneplők. *Bindiu Nikolae* polgármester üdvözölte a megjelenteket és megköszönte a Magyar Olajipari Múzeum segítségét, hogy együttes munkával sikerült maradandó emléket állítani a város két tudós szülőföldjének. Külön is hangsúlyozta annak fontosságát,

Dr. Vanek Ferenc, az EMT Bányászati és Földtani Szakosztály elnöke beszél

gát, hogy a jövőben az erdélyi és magyarországi szakemberek közösen ápolják a hagyományainkat.

A Magyar Olajipari Múzeum nevében *Tóth János* igazgató megköszönte a helyiek és a nagybányai Teleki Ház együttműködését és segítségét, majd két helybéli diák elszavalta a bányász himnusz egyházi és világi változatát magyarul és románul is.

Az OMBKE képviselőjében *dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató tolmácsolta az egyesület és személy szerint *dr. Tolnay Lajos elnök* üdvözlését. Beszédében kiemelte a két tudós szakmai jelentőségét és azt, hogy a magyar bányászok és kohászok egyesülete milyen módon kapcsolódik a két tudóshoz. Szólt arról, hogy a bányászat és kohászat két olyan neves személyiségére emlékezünk, akik Erdély szülőföldjei. Az adott kor világszínvonalát képviselő gondolkodásukkal, életművükkel követendő példát mutattak a szakma művelőinek és ezért a magyar bányászat és kohászat évezredes történetében kiemelt helyet foglalnak el. E két szellemi nagyságot az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület büszkén vallja magáénak.

Utalva arra, hogy 105 évvel ezelőtt, 1898-ban alakult meg az OMBKE máramarosi szervezete és 102 évvel ezelőtt 1901-ben a nagybányai szervezet az OMBKE feladatának tekinti ma is a Kárpát-medencében élő magyar bányászok és kohászokkal való szorosabb kapcsolattartást.

Dr. Vanek Ferenc, az Erdélyi Műszaki Tudományos Társaság Geológiai Szakosztályának elnöke *Born Ignác* nemzetközi elismertségét és *Papp Simon* kolozsvári egyetemi éveit ismertette. *Dr. Götz Endre* geológus a Román Geológiai Társaság nagybányai szervezete nevében szólt. Felolvasta *Born Ignác* Erdélyi utazásairól (1770. augusztus) írt 17. levél azon részét, amelyben *Kapnikbányát* szülőföldjének nevezi. Ez fontos bizonyítéka lehet *Born Ignác* kapnikbányai születésének. *Debreceni L. Zoltán* elszavalta az ünnepi alkalomra írt versét: „*Bányavárosunk szép határa és fiai a nagy ők*”.

Ezután *Debreceni L. Zoltán* leleplezte az emléktáblát, melyet a három egyház papjai megáldottak. A táblánál az emlékezés és tisztelet koszorúját *Kapnikbánya* nevében *Bindiu Nikolae* polgármester, a Magyar Olajipari Múzeum nevében *Tóth János* igazgató, az OMBKE nevében *dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató és *dr. Pataki Attila* választmányi tag, a helyi magyar szervezetek nevében *dr. Vanek Ferenc* és *Dávid Lajos*, továbbá a Miskolci Egyetem egyenruhában megjelenő bányász- és olajmérnök hallgatói helyezték el.

A rendezvény a *Karitás*z épületében, az emlékkiállítás megnyitásával folytatódott. *Tóth János* megnyitó beszédében kiemelte, hogy *Born Ignác*ot az Olajipari Múzeum is szakma nagyjának tekinti, mert ő fedezte fel az *ozokeritet* azaz a *földvívaszt*. Szólt arról, hogy a múzeum küldetésének fontos része a rendkívül gazdag *Papp Simon* hagyatékok őrzése, tudományos feldolgozása és közkinccsé tétele. Külön érdekessége volt a kiállításnak *Papp Simon* elveszett egyetemi indexe, mely a véletlen során került elő.

Tóth János Papp Simon érem és miniatűr könyvet adott át *Babota Tibor* katolikus plébánosnak, *Bindiu Nikolae* polgármesternek, *Debreceni L. Zoltán* helytörténésznek és *Dávid Lajos* igazgatónak. A MOIM hivatalos okirattal a Katolikus Plébániának adományozta az emléktáblát és az emlékkiállítás anyagát. *Babota Tibor* és *Debreceni Zoltán* bányász emléktárgyval és ásványokkal ajándékozta meg *Tóth Jánost*. A kiál-

lítás megtekintését fogadás és baráti beszélgetés követte. Pohárköszöntőt Dávid Lajos mondott. Reményét fejezte ki, hogy a jövőben egyértelműen tisztázódik Born Ignác születésének helye. A rendezvény alatt *Farkas Zoltán* újságíró tolmácsolt.

A Szent István napi rendezvények keretében *Nagybányán* augusztus 20-án nyílt meg a Teleki Magyar Házban Born Ignác és Papp Simon életművét és ipari környezetét bemutató kiállítás. A sok dokumentum másolatán túlmenően láthatók voltak korabeli bányászati eszközök és tárgyak a Máramaros Megyei Múzeumból és gyönyörű ásványok az Ásványtani Múzeumból. A megjelenteket és az együttműködő intézmények képviselőit Dávid Lajos köszöntötte. Ezt követően dr. Götz Endre Born Ignác, Tóth János pedig Papp Simon életrajzát ismertette. A helyi vegyes kórus szép dalokkal szórakoztatta a népes közönséget. A kiállítás megtekintését baráti beszélgetés követte.

Mindkét rendezvény *Tóth Jánosnak*, a zalaegerszegi Magyar Olajipari Múzeum (MOIM) igazgatójának, az OMBKE Történelmi Bizottsága vezetőjének kezdeményezésére és személyes közreműködésével valósult meg. A szervezésben sokat segített *Dávid Lajos*, a nagybányai Teleki Magyar Ház igazgatója, újságíró, a helyi viszonyok jó ismerője és Kapnikbányán *Debreceni L. Zoltán* bányatechnikus, a bányaváros történetének legjobb ismerője. A magyar és román feliratot tartalmazó bronz emléktábla Móricz István nagykanizsai éremművész és a DKG-EAST Rt. nagykanizsai gépgyárának munkáját dicséri. Az emléktábla támogatásért köszönet illeti a gépgyár vezetését, személy szerint *Mádé Károly* vezérigazgatót és *Németh József* igazgatót.

G.P.A.

báró Born Ignác (1742–1791)

Erdély szülötte. Saját írásában Kapnikbányát tekintette szülőföldjének, ahol szülei éltek. Egyes leírások szerint Gyulafehérváron született. Nagyszébenben, Bécsben, majd Prágában tanult. Bejárta Európa több országát, majd visszatérve Prágába a természettudománnyal foglalkozott. 1762–70 között többször járt Erdélyben.

1769–70-ben Selmechányán, 1770–72-ben pedig Prágában bányatanácsos. 1770. évi bánsági és erdélyi tanulmányútja során füstmérget szenvedett Felsőbányán. 1770–1786-ig szabadkőműves Prágában és Bécsben. Mária Terézia 1776-ban megbízta a császári és királyi természetrajzi gyűjtemény átrendezésével, felügyeletével.

Rövid életpályája ellenére több ásványtani, őslénytani, bányászati, kohászati, valláskritikai szakkönyvet és cikket írt. Több műve megjelent német, angol, francia és olasz nyelven. Kísérleti munkásságának köszönhetően vezették be Európában az ezüstércek foncsorozási (amalgámozó), azaz fém ezüst kinyerési eljárását.

Mozart az Ó tiszteletére írta a *Die Mauererfreude* c. kantátáját, és az Ó személyét idézi a *Varázsfuvola* operának *Sarastro* alakja.

Born Ignác korának úttörő geológusa, tagja Európa leg híresebb tudós társaságainak Berlinben, Londonban, Münchenben, Stockholmban.

1786-ban ő szervezte Selmechánya melletti Szkenőfürdőn a világ első bányász-kohász kongresszusának tekinthető szakember-tudós összejövetelt, amikor bemutatta az arany- és ezüstkinyerés új technológiáját, a foncsorozást (amalgámálást). A selmeci professzorok kezdeményezésére Born Ignác ekkor alapította meg "*Societät der Bergbaukunde*" néven a világ első műszaki egyesületét. Ez az egyesület egyúttal nemzetközi is volt. Az egyesület néhány éves működése alatt tizen-

három európai és két amerikai szekciójába 154 tag lépett be az információáramlás meggyorsítása és közös fórum kialakítása reményében.

Born Ignác érdeme volt a műszaki információáramlás megszervezése is. A 16.-17. században ugyanis az akkori központosított (monarchisztikus) államok gazdaságának és politikájának kulcskérdése volt az egyedüli ipari termelési rendszer, a bányászat és kohászat (Montanwissenschaft). Az új és hatékonyabb technikák és technológiák országon kívüli elterjesztése, az információáramlás kifejezetten ellenkezett az államhatalom birtokosainak érdekeivel. Szakmai folyóirat ezért nem is létezhetett. Ezt a tendenciát törte meg Born kezdeményezése, amikor a Selmeccen folyó gépészeti és kohászati-kémiai kutatások eredményei levelek formájában láttak napvilágot.

Életművével és haladó szellemével országhatárok és hatalmasságok fölé emelkedett, Ő már a mai értelmezés szerinti európai (uniós) polgár előfutára a 18. század második felében.

Dr. Papp Simon (1886–1970)

Kapnikbányán született. A középiskolát Nagybányán, az egyetemet Kolozsvárott végezte. Selmechányán 1922-től Böckh Hugó professzor tanársegédje, telepísimertant és őslénytant oktatott.

1915–1919 között a Pénzügyminisztérium megbízásából geológiai térképezést végzett Erdélyben, a felvidéki Egbellben, a horvátországi Bujavicán és a Zala megyei Budafapusztán. 1920–1932 között az Anglo-Persian Oil Co. alkalmazottja, Albániában, Kis-Ázsiában, Új Guineában, Kanadában, az USA-ban és Németországban geológus.

Az ő érdeme a Dunántúlon az EUROGASCO vállalat geofizikai méréseinek, rotary-mélyfúrás munkáinak és kőolaj-, földgáztermelésének megkezdése [Mihályi (1935, CO₂), Budafapuszta (1937), Lovászi (1940), Lendvaujfalu és Pusztaszentlászló (1941)].

A soproni Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karon az Olajkutatási és Termelési Tanszék alapítója, első professzora 1944-től.

A magyar olajbányászat meghatározó egyénisége, szakembergárdájának külföldi tapasztalatait átadta, és folytonos tanulásra ösztönözte társait. Nemzetközi szaktekintélyét elismerték keleten és nyugaton egyaránt.

A második világháborút követően egyesületünk újjászervezésében nagy szerepe volt. A második világháború után az újja élesztett OMBKE elnöki tisztjét töltötte be, de elnöke volt a Magyarhoni Földtani Társulatnak is.

1945–1948 között a MAORT vezérigazgatója. A háború utáni termelés-csökkenésekre hivatkozva 1948-ban a politikai indíttatású koncepciók perben, a MAORT-szabotázspertben halálra ítélték. Életfogytiglanra változtatott börtönbüntetéséből 1955-ben szabadult. Börtönévei alatt az olajipar jelentős szakmai kérdéseinek megoldásával bízták meg. Ezeket a feladatokat magas szinten el is végezte és része volt a nagylengyeli olajkincs megtalálásában.

A Magyar Tudományos Akadémia 1987-ben rehabilitálta. 1990-ben posztumusz Széchenyi-díjat kapott. Hamvait 1991-ben a Magyar Olajipari Múzeum zalaegerszegi szoborparkjában helyezték végső nyugalomra. A magyar olajbányászat meghatározó személyiségének arcképe ma is látható az elnökök sorában egyesületünk folyosóján és nevét megörökítő róla neveztek el a mindenkori egyesületi elnök dolgozószobáját.